

ÅRSRAPPORTEN

2022

A close-up photograph of a green chrysanthemum flower, showing many layers of green petals and numerous small white dew drops on the petals. The image is tilted slightly to the right.

KERNEOPGAVEN

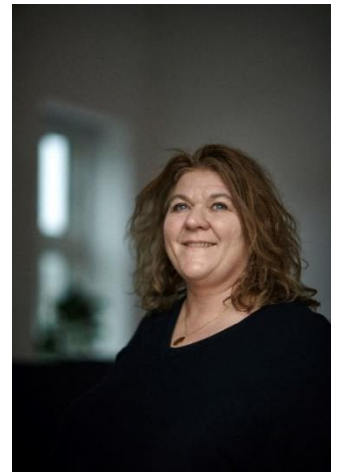
"Socialtilsyn Øst skal bidrage til at sikre kvalitet og udvikling i sociale tilbud og plejefamilier, så børn, unge og voksne understøttes i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv".

Socialtilsyn Øst

Hvordan er året gået

Vi har i 2022 haft særligt fokus på pejlemærkerne dialogforpligtelsen, risikobaseret tilsyn og arbejdsmiljø. Derudover har ny lov om styrkelse af socialtilsynet og specialistfunktionen fyldt hos os i 2022.

Dialogen er et afgørende element i vores tilsynspraksis både i forbindelse med ansøgning om godkendelse og i det efterfølgende driftsorienterede tilsyn. Dialogen med tilbud og plejefamilier omhandler deres kvalitet, udviklingspotentiale og betingelserne for at være godkendt. Arbejdet med dialogforpligtelsen foregår i tæt samarbejde med Social- og Boligstyrelsen, hvilket der er kommet en faglig vejledning ud af.

Trine Stokholm
Tilsynschef

Vi har særligt arbejdet med at rammesætte dialogen, herunder skabelse af et dialogisk samtalerum, som har bidraget til tydelighed og tryghed ved bl.a. møder om varslede sanktioner og udviklingsorienteret vejledning.

Det risikobaserede tilsyn bruges til at differentiere tilsynsindsatsen og målrette den mod de tilbud, hvor der er udfordringer med kvaliteten. Det betyder, at vi altid tager udgangspunkt i de oplysninger vi konkret har om tilbud og plejefamilier, og at de oplysninger er grundlag for, hvordan tilsynsindsatsen tilrettelægges metodisk og med hvilken intensitet.

I denne årsrapport har vi inddraget dialogforpligtelsen og det risikobaseret tilsyn i beskrivelsen af godkendelse på tilbudsområdet.

Loven om styrkelse af socialtilsynet trådte i kraft den 1. februar 2022. Vi har set frem til at få flere og bedre muligheder for at reagere, når vi vurderer, at kvaliteten i et tilbud eller en plejefamilie ikke er i orden samt i højere grad at få muligheder for at indhente de nødvendige oplysninger til kvalitetsvurderingerne.

Lovændringen har betydet, at vi har korrigeret i ressourcerne til afvikling af tilsyn både socialfagligt og økonomisk og bragt ressourcerne i spil i nye specialfora.

Specialistfunktionerne for hvert socialtilsyn trådte i kraft den 1. juli 2022. Lovændringen giver socialtilsynene mulighed for at kunne opnå specialistviden indenfor konkrete områder, så vi i højere grad bidrager til at sikre et ensartet, kompetent og systematisk tilsyn, hvilket bl.a. vil øge retssikkerheden for tilbuddene og mere kvalificeret understøtte kvaliteten i tilbuddenes indsats.

Socialtilsyn Østs specialistfunktion:

Botilbud til voksne, jævnfør § 108, i lov om social service, med sikrede afdelinger, samt delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt åbne afdelinger i tilknytning til en delvis lukket afdeling eller døgninstitution eller en sikret døgninstitution, jævnfør § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.

For at blive en organisation med specialistviden på de tilbud som vi har specialistfunktionen med, har vi nedsat et specialistteam med socialfaglige, juridiske og økonomiske kompetencer

samt ledelse. Specialistteamet indsamler og omsætter viden, som er relevant for udførelsen af tilsynsforpligtelsen med de tilbud, der ligger i vores specialistfunktion.

I 2022 har vi desuden indgået et samarbejde med Socialtilsyn Hovedstaden i forhold til optimering af vores grundkurser for plejefamilier. Det betyder, at vi udbyder flere grundkurser end tidligere, hvilket har den positive effekt, at vi kan understøtte kommunernes forsyningsforpligtelse ved en hurtigere godkendelsesproces.

God læselyst!

Indhold

Indledning	1
Metode til undersøgelse af kvaliteten.....	2
Om Socialtilsyn Øst	3
Pejlemærker 2023	3
Beskrivelse af Socialtilsyn Østs virke.....	4
Kvalitet i tilbuddene	5
Den faglige kvalitet	5
Generel kvalitet	6
Plejefamilier	7
Tilbud	9
Godkendelse af tilbud	10
Organisering i Socialtilsyn Øst	10
Forløbet.....	11
Forberedende vejledningsmøde	11
Oprettelse af ansøgning på Tilbudsportalen.....	11
Vejledningsmøde	12
Tilsynsbesøg	13
Afgørelse.....	13
Særligt fokus på ledelsens kompetencer.....	14
Særligt	15
Opsamling om godkendelse af sociale tilbud	15
Styrket socialtilsyn og specialistfunktionen	17
Styrket socialtilsyn	17
Specialistfunktioner	19
Økonomi	20
Budget og regnskab 2022.....	20
Tilsynstakster og objektive finansieringsandele	21
Budgetperspektiv fremadrettet	21
Konklusion	23
Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke	25
Bilag 2: Socialtilsyn Østs økonomi	47
Bilag 3: Formålet med socialtilsynene	49

Socialtilsyn Østs pejlemærker 2022

- Dialogforpligtelsen
- Risikobaseret tilsyn
- Arbejdsmiljø

Socialtilsyn Østs pejlemærker 2023

- Den risikobaserede tilgang
- En smidig og fremtidsfokuseret organisation
- Vidensorganisation
- Digitalisering

INDLEDNING

Rammen for Socialtilsyn Østs arbejde fremgår af lov om socialtilsyn¹. Lovens intention om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier, oplever vi fortsat som meningsfuld og værende i en positiv udvikling.

Formål og mission med socialtilsynet er beskrevet mere uddybende i **Bilag 3: Formålet med socialtilsynene** og på Social- og Boligstyrelsens hjemmeside².

Socialtilsynet skal årligt udarbejde en årsrapport³, som skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser, antal tilsynsbesøg og lignende. Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbud og plejefamilier, der er omfattet af socialtilsynet.

Indholdet i socialtilsynets årsrapport kan desuden indeholde socialtilsynets overvejelser om udvalgte fokuspunkter.

Med udgangspunkt i vores vurderinger af Kvalitetsmodellens⁴ syv temaer beskriver vi i denne årsrapport følgende:

- Hvad har vi set af kvalitet i gennemsnit på de syv temaer
- Kvalitativ gennemgang af kvaliteten baseret på tilsynskonsulenternes erfaringer og vurderinger

Vi har også valgt at have fokus på:

- Ny-godkendelse tilbud
 - Erfaring med målgruppen der ansøges om
 - Ledelseserfaring
 - Eventuel bestyrelses sammensætning
- Ny lov pr. 1. februar⁵ og 1. juli 2022⁶
 - Styrket socialtilsyn
 - Specialistfunktioner

¹ LBK nr. 1109 af 01/07/2022

² <https://sbst.dk/om-os/organisation/socialtilsyn-og-national-koordination>

³ BEK nr. 62 af 19/01/2023 § 15

⁴ BEK nr. 62 af 19/01/2023 bilag 1 og 2

⁵ LBK nr. 1109 af 01/07/2022

⁶ LBK nr. 171 af 28/01/2022

Undersøgellesdesign

- Data fra Sensum og Tilbudsportalen
- Praksis
- Vejledninger
- Gældende lovgivning

METODE TIL UNDERSØGELSE AF KVALITETEN

Vi har valgt at belyse kvaliteten med data fra vores fagsystem Sensum Tilsyn og data fra Tilbudsportalen. Det samme gør sig gældende for den kvantitative data om ny-godkendelse af tilbud.

Fokusemnet ”Ny lov pr. 1. februar og 1. juli 2022” belyses med udgangspunkt i den gældende lovgivning, vejledninger og praksis.

Øvrige kvantitative data, som fremgår af **Bilag 1: Soci-
altilsyn Østs virke**, er også fra vores fagsystem og Tilbudsportalen. For at gøre årsrapporten læsevenlig, har vi valgt at de øvrige kvantitative data præsenteres i sit fulde omfang i bilag 1. Der vil dog blive henvist til data i bilag 1 i årsrapporten, der hvor det er relevant.

Personalesammensætning pr. 31. december 2022

- Antal årsværk 67,8, heraf
 - Ledelse 4
 - Tilsynskonsulenter 50,2
 - Stabsmedarbejdere 13,6
- Demografisk fordeler antallet af medarbejdere sig på 58 kvinder og 12 mænd

Tilkøbsmuligheder

- Tilsyn
- Undervisning og konsulentbistand
- Grundkurser for netværksplejefamilier

OM SOCIALTILSYN ØST

I dette kapitel vil vi redegøre for medarbejdersammensætningen i Socialtilsyn Øst. Efterfølgende vil vi præsentere nogle pejlemærker, som vi i 2023 vil have særligt fokus på.

Socialtilsynet har organiseret sig i to afdelinger, der varetager tilsynsopgaven inden for plejefamilie- og tilbudsområdet, samt en stabsafdeling, der varetager ny-godkendelser på tilbudsområdet, jura, økonomi og mere administrative opgaver. Afdelingerne består alle af en afdelingsleder og tilsynskonsulenter.

Hovedparten af tilsynskonsulenterne er enten uddannede socialrådgivere eller socialpædagoger. De fleste med videreuddannelser, der for eksempel kan være diplom-, master- og kandidatuddannelser.

Stabens personale består af akademikere, medarbejdere med en diplomuddannelse, medarbejdere med en kontoruddannelse og medarbejdere med en social- eller socialpædagogisk uddannelse.

PEJLEMÆRKER 2023

I 2023 vil vi have fokus på følgende pejlemærker:

- **Den risikobaserede tilgang**
Vi har fokus på Social- og Boligstyrelsens faglige vejledning og aktuelt videreudvikling af den risikobaserede tilgang (parametre, kategorier og intensitet).
- **Socialtilsyn Øst - En smidig og fremtidsfokuseret organisation**
Vi ønsker at være på forkant med udviklingen og at være gode til at forme os efter de udefrakommende krav.
- **Socialtilsyn Øst som vidensorganisation**
Vi ønsker at præcisere definitionen af Socialtilsyn Øst som en vidensorganisation.
Vores definition er: At vi indsamler, systematiserer, analyserer, omsætter og deler aktuelt bedste viden.
- **Digitalisering**
Vi vil kontinuerligt undersøge og forholde os til om opgaver kan løses med en øget digitalisering, herunder anvendelse af robotfunktioner.

BESKRIVELSE AF SOCIALTILSYN ØSTS VIRKE

Den 31. december 2022 havde vi tilsynsforpligtelsen med 1.041 plejefamilier og 358 sociale tilbud.

Vi har været på minimum ét tilsynsbesøg i samtlige af de plejefamilier og sociale tilbud, som vi har tilsynsforpligtelsen med.

Der er gennemført 1.901 tilsynsbesøg.

Derudover har vi blandt andet truffet afgørelser, behandlet ansøgninger m.m.:

- Ny-godkendt 30 plejefamilier og 10 sociale tilbud
- Truffet 19 afgørelser med vilkår, der indeholdt 25 vilkår
- Truffet 2 afgørelser om påbud, der indeholdt 6 påbud
- Truffet 5 afgørelser om skærpet tilsyn, der indeholdt 21 påbud
- Truffet 6 afgørelser om tilbagekaldelse af godkendelsen - 1 på tilbudsområdet og 5 på plejefamilieområdet
- Modtaget 313 ansøgninger vedrørende væsentlige ændringer - 111 på tilbudsområdet og 202 på plejefamilieområdet
- Modtaget 106 anmodninger om aktindsigt, disse er behandlet efter henholdsvis forvaltningslovens⁷- og offentlighedslovens⁸ regler
- Modtaget og behandlet 409 henvendelser om bekymrende forhold - whistleblow-ordningen.

Den samlede aktivitet i forbindelse med at drive et socialtilsyn blev i 2022 udført af 70 medarbejdere - 50 tilsynskonsulenter, 16 stabsmedarbejdere og 4 ledere.

Pr. 31. december 2022 var der i de plejefamilier, vi har tilsynsforpligtelsen med 2.027 godkendte pladser. Det er et fald på 6 % i forhold til 2021.

Det samlede antal ledige pladser på plejefamilieområdet i 2022 er sammenlignet med 2021 faldet med 96.

I **Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke** findes uddybning af ovenstående tal.

⁷ LBK nr. 433 af 22/04/2014

⁸ LBK nr. 145 af 24/02/2020

KVALITET I TILBUDDENE

Årsrapporten skal indeholde kvantitative opgørelser om godkendelser, tilbagekaldte godkendelser, antal tilsynsbesøg og lignende. Udover de kvantitative opgørelser, skal socialtilsynets årsrapport også indeholde generelle og kvalitative overvejelser om kvaliteten i tilbuddene, herunder generelle overvejelser om kvaliteten i de tilbud, der er omfattet af socialtilsynet.

DEN FAGLIGE KVALITET

Den faglige kvalitet skal her forstås som en kvalitetsopfattelse, der er fastlagt af lovgivningen og Kvalitetsmodellen, som er baseret på standarder og indikatorer for kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilierne. Kvalitetsmodellen er et dynamisk dialogværktøj og der findes én kvalitetsmodel for tilbud og én kvalitetsmodel for plejefamilier.

Vurderingen af et socialt tilbuds eller en plejefamilies samlede kvalitet sker ud fra en samlet faglig vurdering inden for rammerne af temaerne under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Hvis socialtilsynet vurderer, at det er relevant for kvalitetsvurderingen, kan vi inden for rammerne af temaerne i Kvalitetsmodellen vælge at inddrage andre forhold.

GENEREL KVALITET

Den generelle kvalitet på plejefamilie- og tilbudsområdet, belyses ud fra de scorer og bedømmelser, der er givet inden for hvert af de syv temaer i Kvalitetsmodellen. I datagrundlaget indgår ny-godkendte plejefamilier og tilbud ikke, da disse tilsynstyper ikke skal have scorer, men får en bedømmelse på indikatorniveau - *Forventes at kunne opfylde indikatoren* eller *Forventes ikke at kunne opfylde indikatoren*. Disse bedømmelser understøttes af en prosatekst, udarbejdet på baggrund af tilsynsbesøget og det indkomne materiale m.m.

Scorerne er et udtryk for en bedømmelse af, om tilbuddet lever op til de enkelte indikatorers ordlyd. Det betyder for eksempel, at et tilbud der opnår fem i bedømmelse, stadig kan have udviklingspunkter at arbejde med eller scorer et uden at der er bekymring for kvaliteten.

Socialtilsynets tilsynsforpligtelse indeholder et fokus på, i hvor høj grad tilbuddene og plejefamilierne formår at skabe resultater for borgerne og bidrager til borgernes trivsel, herunder understøttelse i at udnytte deres potentiale, oplevelse af livskvalitet og mestring af eget liv.

Kvalitetsmodellen er bygget op med temaer, kriterier og indikatorer. Indikatorerne skal bedømmes efter følgende skala:

Bedømmelse af indikatorer	5 i meget høj grad opfyldt
	4 i høj grad opfyldt
	3 i middelgrad opfyldt
	2 i lav grad opfyldt
	1 i meget lav grad opfyldt

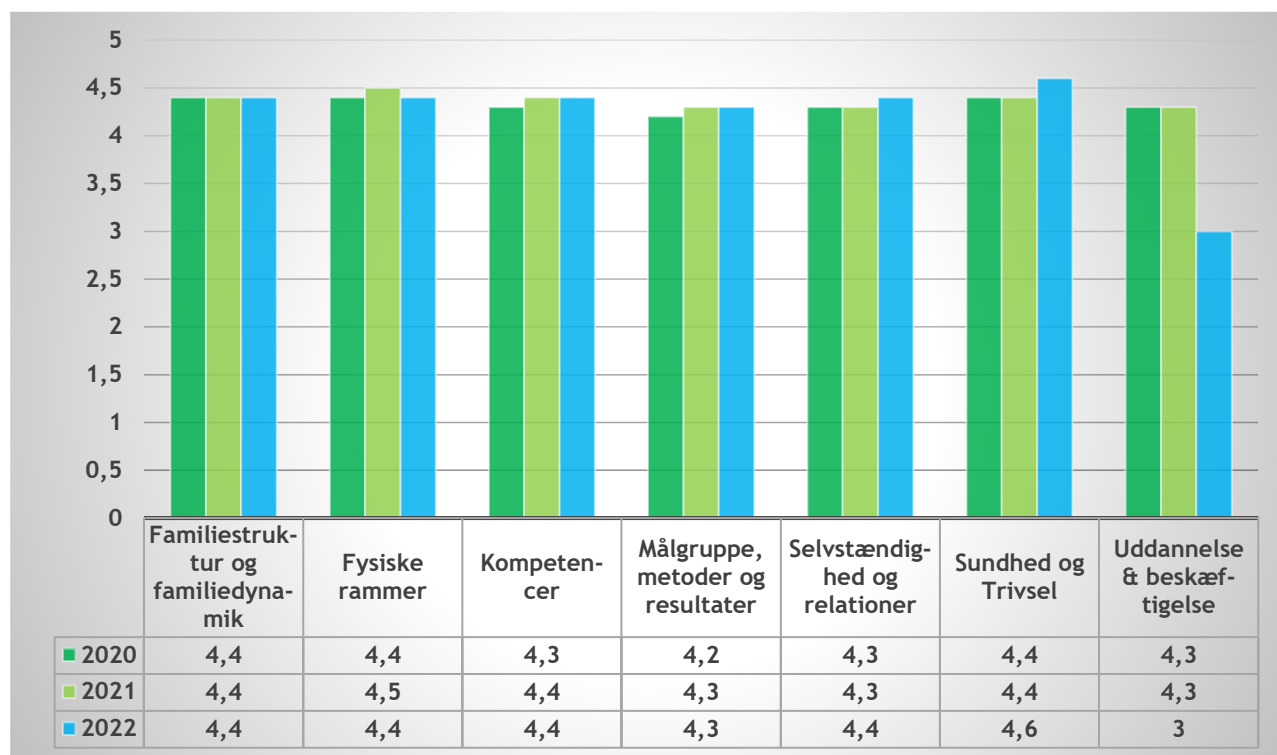
Derudover er der en vurdering af økonomien, hvor følgende vurderes:

- Er tilbuddet økonomisk bæredygtigt?
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen?
- Er der gennemsigtighed med tilbuddets økonomi?

PLEJEFAMILIER

Vi har gennemført 1.238 tilsyn fordelt på 1.041 plejefamilier

Diagram 1: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier

Det fremgår af **Diagram 1: Udvikling i den gennemsnitlige score - Plejefamilier**, at scorerne ligger stabilt fra 2021 til 2022. Der har været et fald på 1,3 i temaet ”Uddannelse og beskæftigelse”. Dette er ikke et udtryk for at kvaliteten er faldet generelt i temaet, men at temaet indeholder en ny indikator, som endnu ikke er blevet vurderet i alle plejefamilier. Udviklingen vurderes at være positiv, og som et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Vi vurderer fortsat at kvaliteten generelt er stabil.

Der er flere årsager til, at scorerne er næsten uændrede. I forhold til temaet ”Uddannelse og beskæftigelse” kan blandt andet nævnes at de plejefamilier, der har aflastningspladser eller meget små børn sjældent vil opnå en særligt høj score, da denne målgruppe falder uden for temaet ”Uddannelse og beskæftigelse”, men skal alligevel opnå en score for at tilsynsrapporten kan dannes. Derudover vil plejefamiliernes fysiske rammer mere eller mindre være status quo, da der løbende vedligeholdes på de fysiske rammer og plejefamilierne ikke flytter hverken hvert eller hvert andet år. Lave scorer vedrørende de fysiske rammer kan især forekomme, når der kommer et nyt plejebarn i familien, der har behov for andre fysiske rammer end det tidligere plejebarn, for eksempel på grund af fysisk eller psykisk handicap.

Vi vurderer, at plejefamilierne kontinuerligt arbejder med kvaliteten, både for at fastholde den, men også for at højne den. Vi kan se en større søgning på de kurser vi udbyder. Derudover oplyser plejefamilierne, at de selv er opsøgende vedrørende kompetenceudvikling og supervision. Vi hører fra plejefamilierne, at de har et ønske om, at kommunerne udbyder flere relevante kurser.

Af nedenstående **Diagram 2: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier** fremgår det, at der er et fald i antal plejefamilier på 5,2 % i forhold til 2021. Dette fald hænger sammen med, at flere plejefamilier er ophørt af egen drift end tidligere, og at der ikke er blevet

godkendt tilsvarende flere plejefamilier. **Diagram 3: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier** viser et fald i antal ny-godkendte plejefamilier på 55 % når der sammenlignes med 2021. Dette hænger sammen med et fald i antal ansøgninger på 21 % i forhold til 2021. Der skal dog tages højde for, at COVID-19 gjorde, at vi ikke kunne udbyde det samme antal grundkurser i 2020 som hidtil, hvilket betød, at ansøgere der skulle have været på kursus i 2020 først, kom det i 2021 og dermed godkendt i 2021. Trods dette, kan vi se et fald i antal ny-godkendte plejefamilier. Antallet af ansøgere påvirkes af konjunkturerne i samfundet bl.a. kan det skyldes dalene arbejdsløshed.

Antallet af godkendte pladser er faldet med 5,8 % i forhold til 2021 og antallet af ledige pladser er faldet med 29,4 % i forhold til 2021. Faldet i både antal godkendte pladser og antal ledige pladser hænger sammen med, at antal godkendte plejefamilier er faldet med 55 %. Vi er optaget af denne (negative) udvikling, fordi flere børn og unge kommer i plejefamilie, når de bliver anbragt uden for hjemmet. Denne udvikling ses i sammenhæng med at plejeforældrenes gennemsnitsalder er steget. I takt med, at de ældre plejeforældre når pensionsalderen, bliver det en stadig større udfordring at finde egnede plejefamilier, og en stadig mere presserende opgave at rekruttere tilstrækkeligt med nye plejefamilier. Emnet har vi kontinuerligt med i vores drøftelser med kommunerne, som er dem, der har rekrutteringsforpligtelsen.

Diagram 2: Udvikling i aktive godkendte plejefamilier

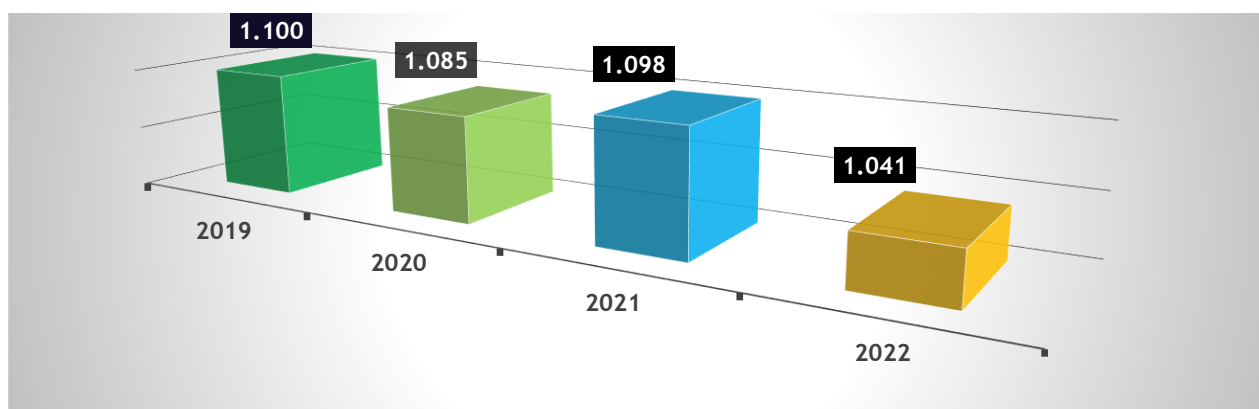
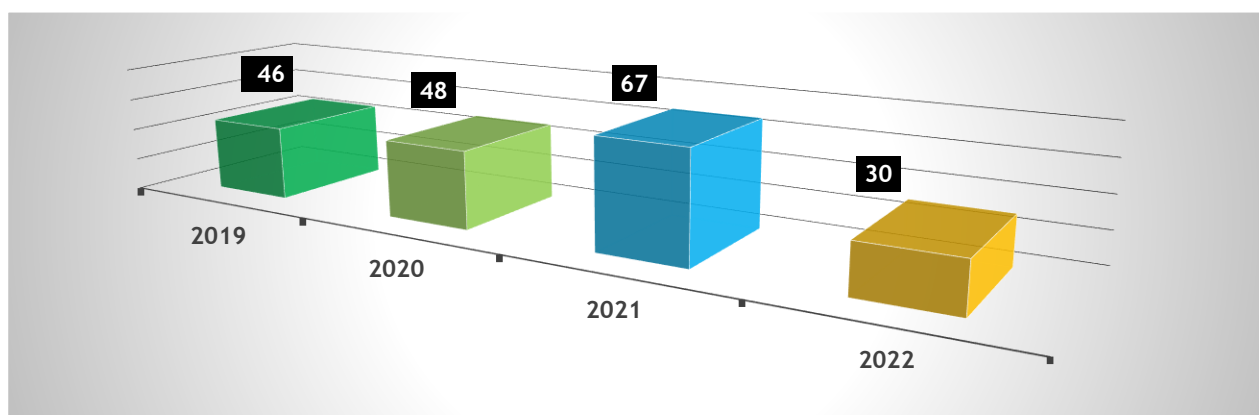

Diagram 3: Udvikling i ny-godkendte plejefamilier

TILBUD

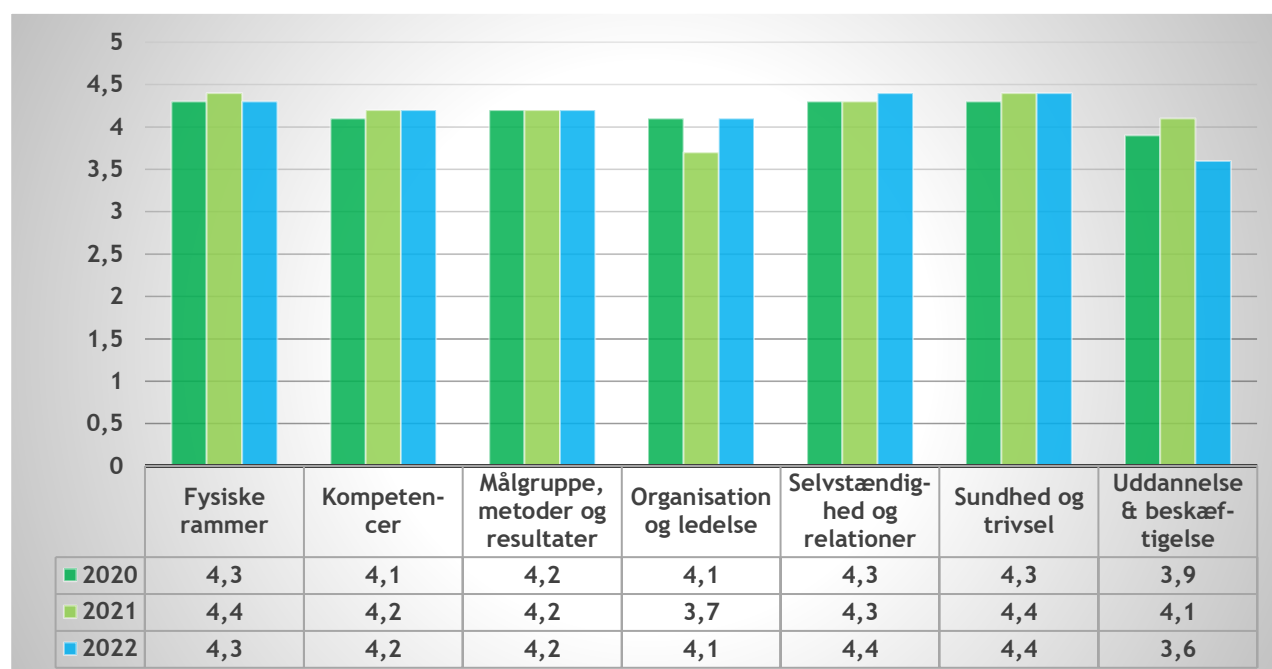
Begrebet tilsyn indeholder mange forskellige handlinger, som kan være tilsynsbesøg, trianguering, rapportskrivning m.m. I 2022 har vi gennemført 465 tilsyn fordelt på 358 tilbud.

Vi vurderer, at der er en generel høj kvalitet i tilbuddene, se **Diagram 4: Udvikling i den gennemsnitlige score - Tilbud**. Vi vurderer, at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

Overordnet set vurderes det, at tilbuddene arbejder med de udviklings- og opmærksomhedspunkter, der fremgår af de enkelte tilsynsrapporter.

Som i 2021 vurderer vi, at tilbuddene arbejder fokuseret med borgernes udviklings- og handleplaner, herunder de mål der skal til for at opfylde kravene i udviklings- og handleplanerne. Der er større tendens til, at borgerne inddrages i de mål der sættes, og hvordan målene skal effektueres.

Diagram 4: Udvikling i den gennemsnitlige score - Tilbud

Det fremgår af **Diagram 4: Udvikling i den gennemsnitlige score - Tilbud**, at scorerne ligger stabilt fra 2021 til 2022. Scorerne ligger stabilt fra 2021 til 2022 med undtagelse af teamet "Organisation og ledelse" som er steget lidt og temaet "Uddannelse og beskæftigelse", som er faldet lidt. Udviklingen i temaet "Uddannelse og beskæftigelse" er ikke et udtryk for at kvaliteten er faldet generelt i temaet, men at temaet indeholder en ny indikator, som endnu ikke er blevet vurderet i alle tilbud. Dette vurderer vi fortsat som en positiv udvikling, som er et resultat af socialtilsynets virke, herunder dialog, anbefalinger og udviklingspunkter m.m. Vi vurderer fortsat at kvaliteten generelt er stabil og at tilbuddene kontinuerligt arbejder både for at fastholde kvaliteten, men også for at højne den.

GODKENDELSE AF TILBUD

Socialtilsynet træffer efter ansøgning og dialog med ansøger afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud, hvis tilbuddet opfylder betingelserne for godkendelse.

Med fokusemnet for årsrapporten 2022 ønsker vi at give et indblik i godkendelsesprocessen og noget af det, vi lægger vægt på, når vi skal vurdere en ansøgers forudsætninger for og forventede evne til at opfylde betingelserne for godkendelse som socialt tilbud⁹.

Kvalitetsmodellen er udgangspunkt for vores kvalitetsvurdering i forbindelse med godkendelse af nye tilbud. Øvrig lovgivning inddrages også i vurderingen bl.a. vedrørende ibrugtagningstilladelse, brandmyndighed, tilladelse til anvendelse af ejendommen til formålet, byggetilladelse, Styrelsen for patientsikkerhed (medicinhandling) og Arbejdstilsynet.

I dialogen med ansøgerne er vi særligt optagede af Kvalitetsmodellens tema "Organisation og ledelse", herunder kompetencerne hos den kommende ledelse af tilbuddet, både i den daglige ledelse og hos en eventuel bestyrelse (private tilbud). Det skyldes, at vi tillægger ledelsen stor betydning i vurderingen af, om et tilbud kan komme i fagligt velfungerende, stabil og kompetent drift. Samtidig er oplysninger om ledelsens kompetencer noget af det, der kan vurderes direkte på, også inden tilbuddet er i drift.

Med data fra godkendelser i 2021 og 2022 belyser vi derfor kompetencer hos ledelsen, herunder eventuel bestyrelsessammensætning. Vi beskriver også, hvordan godkendelsen finder sted som en proces, hvor tilbuddets fysiske, faglige og organisatoriske rammer løbende præciseres, justeres, dokumenteres og beskrives og munder ud i en godkendelse, eventuelt en godkendelse med vilkår og i ganske få tilfælde et afslag.

ORGANISERING I SOCIALTILSYN ØST

Godkendelse af et nyt tilbud er en fagligt kompleks opgave, idet der ved godkendelsen hverken er borgere, medarbejdere eller en eksisterende praksis i tilbuddet, som vi kan iagttage for at vurdere tilbuddets kvalitet. Vi ser derfor i godkendelsesprocessen på, hvorvidt tilbuddet er generelt egnet til målgruppen ud fra en vurdering af tilbuddets "forudsætninger for" og "forventede evne til" at opfylde betingelserne for godkendelse.

Vi har organiseret et særligt godkendelsesteam, som modtager og behandler de ansøgninger vi får om godkendelse. Godkendelsesteamet er et tværfagligt team med socialfaglige, juridiske og økonomiske kompetencer samt med solid tilsynserfaring.

⁹ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 § 4, stk. 3

FORLØBET

Det er vigtigt for os, at godkendelsesprocessen er grundig og gennemskuelig for ansøgere. Vi arbejder dialogbaseret, hvilket i godkendelsesforløbet bl.a. viser sig ved at:

- ansøger får en fast socialfaglig kontaktperson fra godkendelsesteamet
- vi løbende har skriftlig og telefonisk kontakt
- vi afholder vejledningsmøder, tager på tilsynsbesøg og tilbyder dialogmøde, hvis vi er i tvivl om eller bekymrede for forhold i ansøgningsmaterialet
- vi begrundet hvorfor vi efterspørger konkret materiale
- vi har fokus på at støtte og vejlede ansøger i processen, uden at give konkret rådgivning

Der indgår en række centrale trin i godkendelsesprocessen:

- Tilbud om et uformelt forberedende vejledningsmøde
- Ansøger opretter en ansøgning på Tilbudsportalen, betaler takst for behandling af ansøgningen og besvarer et spørgeskema, der er bygget op om Kvalitetsmodellen
- Formelt vejledningsmøde
- Tilsynsbesøg og løbende kontakt om relevante oplysninger og dokumenter, der indgår i ansøgningsmaterialet
- Afgørelse træffes, når sagen er fuldt oplyst

FORBEREDENDE VEJLEDNINGSMØDE

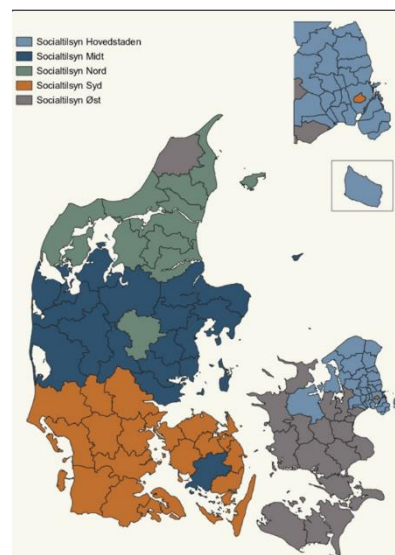
Vi er ikke forpligtet til og der er ej heller krav om at deltage i et forberedende vejledningsmøde, men vi tilbyder et uformelt møde, hvor ansøgere kan få overordnet vejledning i forhold til budget, vedtægter, fysiske rammer, målgruppe og faglige metoder og tilgange. Ansøger anbefales på forhånd at beskrive og angive de vigtigste oplysninger om det nye tilbud, så vejledningen tager afsæt i de konkrete overvejelser, som ansøger har gjort sig.

Vi har erfaret, at disse møder er godt givet ud, idet de bidrager med et overordnet kendskab hos ansøgere til, hvad det kræver at få godkendt, startet og drive et tilbud. Dertil oplever vi, at møderne er et godt afsæt for den dialog, som vi og ansøgerne har med hinanden i en godkendelsesproces.

OPRETTELSE AF ANSØGNING PÅ TILBUDSPORTALEN

Oprettelse af en ansøgning sker på Tilbudsportalen, som er en markedsplads for sociale tilbud og plejefamilier.

Oplysninger på Tilbudsportalen omfatter ydelser (paragrafer), antal pladser, indsatser, målgruppe, faglige tilgange og metoder såvel som personalenormering, bestyrelsesoversigt, vedtægter, cv for ledelse, lejekontrakt, tilladelse til anvendelse af ejendommen til formålet samt beskrivelse af visioner og mål for tilbuddet. Indberetningen skal være udtryk for de forhold, som tilbuddet vil kunne tilbyde kommuner og borgere fra de kommer i drift. De indberettede oplysninger er udgangspunktet for vores behandling af ansøgningen og for dialogen om det tilbud, som ansøger ønsker at få godkendt.

VEJLEDNINGSMØDE

Indberetningen på Tilbudsportalen er udgangspunktet for et formelt vejledningsmøde, hvor ansøgningen gennemgås.

Der ses stor variation i, hvor fokuseret en ansøgning er og hvor fyldestgørende et materiale, ansøger har klar.

På vejledningsmødet gennemgås bl.a. forhold vedrørende det kommende tilbuds fysiske rammer, budgetskema, vedtægter, bestyrelsesmedlemmer, indberetningerne på Tilbudsportalen samt det udfyldte spørgeskema om, hvordan tilbuddet ventes at leve op til Kvalitetsmodellen. Det udmønter sig i dialog og vejledning om bl.a. følgende temaer:

- De lovgivningsmæssige rammer, som tilbuddet skal drives inden for
- Tilbudsportalen formål og opbygning og de administrative opgaver, der knytter sig til at benytte den som markedsplads, herunder samarbejdet med os
- Tilbuddets ydelser, målgruppen og indsatser de skal rette sig imod.
- Antallet af pladser i tilbuddet.
- Faglige tilgange og metoder. Vi vejleder til, at ansøger gør sig sit faglige fundament klart og fokuserer valget af tilgange og metoder svarende til målgruppens behov.
- Sammensætning af medarbejdergruppen. Vi undersøger og lægger vægt på, at de medarbejdere, der tænkes ansat i tilbuddet, har de nødvendige kompetencer, herunder relevant uddannelse, erfaring og opdateret viden om målgruppen.
- Ledelsens kompetencer, herunder administrative- og økonomiske kompetencer samt relevant uddannelse og erfaring med ledelse, drift af et socialt tilbud og med målgruppen.
- En eventuel bestyrelses sammensætning, kompetencer og forventede rolle. Ud over krav til bestyrelses sammensætning, der er lovgivningsmæssigt reguleret, ser vi på, om bestyrelsen er sammensat med personer med relevante økonomiske, juridiske og socialfaglige kompetencer.

Andre emner kan også komme i spil på vejledningsmødet, tilsynsbesøget eller løbende gennem godkendelsesprocessen.

TILSYNSBESØG

Vi tager på tilsynsbesøg for at besigtige de adresser, bygninger og indretningen heraf, som skal udgøre tilbuddets fysiske rammer. Velegnede fysiske rammer kan for det første anvendes lovligt til formålet og for det andet indrettes således, at de understøtter tilbuddets indsats over for målgruppen på relevant vis. Der er stor forskel på, hvor langt ansøger er med at etablere og istandsætte den fysiske ramme ved tilsynsbesøget. Men for at en godkendelse kan opnås, så skal den fysiske ramme stå klar, inden første borger kan flytte ind. Der kan gives vilkår på den fysiske ramme, hvis der for eksempel mangler en væg eller der skal etableres et ekstra badeværelse inden borger, kan flytte ind.

På tilsynsbesøget fortsætter vi derfor også dialogen om og undersøgelsen af socialfaglige og ledelsesmæssige aspekter af det tilbud, som ansøger ønsker at drive.

AFGØRELSE

Vi træffer afgørelse om godkendelse af tilbuddet, hvis tilbuddet ud fra en samlet vurdering skønnes at have forudsætninger for og forventet evne til at have den nødvendige faglige kvalitet samt økonomisk og organisatorisk bæredygtighed. Vi kan i forbindelse med godkendelsen fastsætte vilkår, der inden for en bestemt tidsfrist skal opfyldes som betingelse for den endelige godkendelse.

I 2021 og 2022 blev der truffet afgørelse om godkendelse i 25 sager - 15 i 2021 og 10 i 2022. I fem af disse sagerne i 2021 blev der truffet afgørelse om godkendelse med vilkår og i 2022 udgør tallet tre.

I få tilfælde træffes afgørelse om afslag på godkendelse. I 2022 har vi ikke truffet afgørelse om afslag på godkendelse. I 2021 blev der givet et afslag.

I forbindelse med afgørelsen om godkendelse, godkendelse med vilkår eller afslag udgives en "godkendelsesrapport", hvor den forventede kvalitet beskrives inden for Kvalitetsmodellen.

Tilsynsrapport

Ny-godkendelse tilbud

SÆRLIGT FOKUS PÅ LEDELSENS KOMPETENCER

Vores bedømmelse af ansøgers forudsætninger for og forventede evne til at opfylde Kvalitetsmodellen såvel som øvrige lovgivningsmæssige rammer for drift af et tilbud foretages på et vidensgrundlag, som består af det fremsendte ansøgningsmateriale og ikke mindst den dialog, vi har med ansøger i godkendelsesprocessen.

Det er vores erfaring, at forhold vedrørende ledelse har væsentlig betydning for, hvorvidt tilbuddet kan opnå den nødvendige kvalitet. Det bygger vi på års erfaring med at føre tilsyn i både eksisterende og nye tilbud. Med afsæt i Kvalitetsmodellen vurderer vi, hvorvidt ledelsen har relevante kompetencer i forhold til at lede tilbuddet.

En gennemgang af materiale fra alle tilbud, der blev godkendt i 2021 og 2022 viser, at tilbuddets leder i langt de fleste tilfælde har en relevant faglig grunduddannelse. Heraf har hovedparten uddannelse som pædagog eller socialrådgiver. Øvrige har overvejende anden uddannelse inden for det sociale felt, for eksempel i form af diplomuddannelser eller lignende. En stor andel har desuden efter- og videreuddannelse i pædagogiske fag, og således er det almindeligt, at ledere i godkendte tilbud i høj grad har relevante formelle kompetencer.

I vurderingen af, om ledelsen vil have de nødvendige kompetencer til at lede tilbuddet, lægger vi vægt på, om leder vil kunne være drivende i tilbuddets faglige udvikling og hverdag, og fungere som en kompetent, ansvarlig og retningskabende sparringspartner for medarbejderne. Vi lægger derfor også vægt på, at leder har kendskab til de faglige tilgange og metoder, som tilbuddet godkendes til at benytte, og formår at udvikle og troværdigt reflektere over faglige beskrivelser af den hverdag, som tilbuddet vil skabe for borgerne. Af denne årsag tillægges målgruppekendskab og -erfaring betydning i vurderingen af ledelsens kompetencer. Generelt er det vores anbefaling til ansøgere, der ønsker at drive et tilbud, at de tager udgangspunkt i, hvad de er dygtige til og brænder for, og her er konkrete erfaringer ofte en forudsætning.

I nogle få tilfælde har ansøger og/eller den kommende leder af tilbuddet ikke stærke kompetencer knyttet til målgruppe eller metoder. I de tilbud, vi har godkendt i 2021 og 2022, har vi i disse tilfælde lagt vægt på andre kompetencer og har anbefalet, at leder deltager sammen med medarbejderne i forskellige uddannelses- eller kursusforløb.

Ud over uddannelse og erfaring rettet mod ledelsens faglige opgave, lægger vi vægt på ledelsesmæssige kompetencer rettet mod det at drive et socialt tilbud. I de tilbud, vi godkendte i 2021 og 2022, havde halvdelen en lederuddannelse eller var i gang med én, og mere end halvdelen havde ledelseserfaring. Vi anbefaler ledere uden uddannelse at gå i gang med tage en sådan.

Når tilbuddet kommer i drift, vil lederens formelle kompetencer i form af uddannelse, erfaring og opdateret viden indgå som væsentlige elementer i kvalitetsvurderingen. I godkendelsesprocessen vil vi undersøge, hvordan ansøger vil sikre ledelsens løbende udvikling, for eksempel vedrørende løbende opdatering med de nødvendige kompetencer og ekstern supervision eller anden form for sparring for ledelsen.

I dialogen med ansøger og den kommende leder lægger vi vægt på, at ledelsen forventes at kunne udøve en praksis, der afspejler de nødvendige kompetencer. Det kan handle om, at lederen er i stand til at tage ansvar for helt basale elementer af driften i et tilbud, for eksempel at kunne sammensætte en arbejdsplan, rekruttere medarbejdere og håndtere sygemeldinger. Desuden er det afgørende for driften af et tilbud, at ledelsen har kompetencer til at håndtere tilbuddets økonomi og samarbejde med kommuner og andre samarbejdspartnere, både fagligt og forretningsmæssigt.

SÆRLIGT FOKUS PÅ BESTYRELSEN

I private tilbud indgår forhold vedrørende et tilbuds bestyrelse i vores kvalitetsvurdering. Bestyrelsessammensætningen og rammer for bestyrelsens arbejde er væsentligt for en godkendelse. I Kvalitetsmodellens indikator 8.c belyses det, om bestyrelsen er kompetent og aktiv, og dertil har vi flere juridiske opmærksomheder.

I tilbud godkendt i 2021 og 2022 har de samlede bestyrelser relevante økonomiske, juridiske og socialfaglige kompetencer. I dialogen med ansøgerne præciserer vi vigtigheden af en bred bestyrelsessammensætning, hvor de nævnte kompetencer er til stede. I nogle tilfælde har ansøgere på baggrund heraf set sig nødsaget til at finde andre bestyrelsesmedlemmer, end de tiltænkte. Medlemmers erfaring med bestyrelsesarbejde samt drift af tilbuddet indgår også i vores vurdering af bestyrelsens kompetencer og udløser i nogle tilfælde en anbefaling om kursus i bestyrelsesarbejde.

Bestyrelsen har det overordnede juridiske, økonomiske og strategiske ansvar for tilbuddet, og derfor er det en forudsætning for godkendelse, at bestyrelsen har den forventede evne til at varetage denne opgave. I Kvalitetsmodellen bedømmer vi, hvorvidt bestyrelsen er og forventes at være kompetent og aktiv. Vi efterspørger og vurderer ansøgers materiale i form af for eksempel årshjul for bestyrelsen og for tilbuddet samt strategisk udviklingsplan. Vi inddrager bestyrelsen eller dele heraf i dialogen, hvis vi ser et behov herfor, for eksempel hvis vi er bekymrede for den tiltænkte leders kompetencer.

Med ændringerne til lov om socialtilsyn, som trådte i kraft 1. februar 2022, kom der nye regler om bestyrelsessammensætning. Ud over at der nu skal være en medarbejderrepræsentant i bestyrelsen, som skal vælges af og blandt medarbejderne, når tilbuddet har ansat disse, er det også præciseret, at bestyrelsesmedlemmer ikke må have en nær relation til tilbuddets ledelse eller have økonomiske eller andre interesser knyttet til tilbuddet. Vi sikrer os derfor, at der er en ledig plads i bestyrelsen til medarbejderrepræsentanten og at bestyrelsen sammensættes i overensstemmelse med lovgivningen på området. At disse forhold er i orden, er en forudsætning for godkendelse.

OPSAMLING OM GODKENDELSE AF SOCIALE TILBUD

Med fokusemnet for årsrapporten 2022 har vi givet et indblik i godkendelsesprocessen og noget af det, vi lægger vægt på, når vi skal vurdere en ansøgers forudsætninger for og forventede evne til at opfylde betingelserne for godkendelse.

Dialogen i godkendelsesprocessen har dels til formål at oplyse og vejlede ansøger om væsentlige forudsætninger for godkendelse og drift af et tilbud og dels at tilvejebringe de nødvendige oplysninger, der kan give os et tilstrækkeligt grundlag for afgørelsen om

godkendelse. Afgørelsen sker med udgangspunkt i Kvalitetsmodellen såvel som en række juridiske og økonomiske forhold.

Vi har fokuseret på kvalitetsvurderingen vedrørende ledelse og bestyrelse, herunder især kompetencer og kan anbefale kommende ansøgere følgende:

- Kompetencer til ledelse af et socialt tilbud omfatter relevant uddannelse, erfaring og opdateret viden.
- At lederen har en socialfaglig grunduddannelse og eventuel efteruddannelse.
- At lederen har socialfaglig erfaring, herunder med målgruppen og med de valgte faglige tilgange og metoder.
- En lederuddannelse er en fordel, og vi betragter en påbegyndt lederuddannelse som et godt skridt på vejen.
- Erfaring med ledelse og gerne drift af et socialt tilbud betragtes også som en fordel.
- Bestyrelsen skal sammensættes efter gældende lovgivning, herunder med en medarbejderrepræsentant og med medlemmer, der ikke er i nær relation eller har økonomiske eller andre interesser i tilbuddet.
- Bestyrelsen skal sammensættes bredt af personer med juridiske, økonomiske, socialfaglige og gerne driftsmæssige kompetencer for at sikre et godt udgangspunkt for, at den kan varetage sin opgave som ansvarlig for tilbuddet.

STYRKET SOCIALTILSYN OG SPECIALISTFUNKTIONEN

STYRKET SOCIALTILSYN

Loven om styrkelse af socialtilsynet på flere områder¹⁰ trådte i kraft den 1. februar 2022. Formålet med lovændringen er at give socialtilsynene bedre muligheder for at reagere, når kvaliteten ikke er i orden i tilbuddene og bedre muligheder for at indhente de nødvendige oplysninger til kvalitetsvurderingerne. Under den generelle styrkelse af socialtilsynet ligger også styrkelse af socialtilsynets fokus på brugen af vikarer og øgede centrale tiltag, der skal styrke ensartetheden på tværs af de fem socialtilsyn.

Initiativerne i loven skal understøtte at tilbuddene lever op til kvalitetskrav, der stilles til den pædagogiske indsats, til medarbejdernes kompetencer, bemanning og til tilbuddene som arbejdsplads via organisation og ledelse.

Med loven indførtes en styrket national styring af socialtilsynenes praksis, ligesom det lokalpolitiske ansvar for varetagelsen af opgaven og for at den varetages i overensstemmelse med intentionerne, synliggjort. Formålet hermed er at sikre større ensartethed i de fem socialtilsyns praksis. Social- og Boligstyrelsen har fået et skærpet opdrag, hvilket bl.a. betyder, at de kan udstede bindende retningslinjer, hvor der konstateres en uensartet praksis. Social- og Boligstyrelsens auditfunktionens årsrapport vil også have særligt fokus på, om socialtilsynenes praksis er med til at opfylde lovens formål. Som noget nyt, skal Auditfunktionens årsrapport drøftes af den enkelte ansvarlige kommunalbestyrelse.

Med lovændringen blev det muligt for os at sætte et tilbud eller plejefamilie under skærpet tilsyn uden også at udstede påbud. Det betyder, at vi kan føre et intensiveret tilsyn i tilfælde, hvor vi er bekymret for kvaliteten.

Samtidig blev der indført en karenperiode, som gør, at det afgivende socialtilsyn har tilsynsforpligtelsen i et år efter en flytning. Dette blev indført for at et tilbud eller en plejefamilie ikke kan flytte ud af et tilsynsområde, mens et socialtilsyn følger op på bekymrende forhold.

For at sikre, at flere oplysninger om bekymrende forhold kommer frem til os og til kommunernes personrettede tilsyn i rette tid, blev der med lovændringen indført en skærpet oplysningspligt for tilbuddene, hvilket betyder, at de har pligt til af egen drift at orientere os og anbringende kommune om bekymrende forhold i tilbuddet. Vi fik også mulighed for at videregive oplysninger indkommet via whistleblowordningen til andre relevante myndigheder, dog uden at hensynet til anonymiteten kompromitteres. Derudover fik vi også pligt til at videregive relevante oplysninger om bekymrende forhold i et tilbud og om tilsynsmæssige skridt til andre relevante tilsynsmyndigheder.

¹⁰ LOV nr. 2620 af 28/12/2021

Hvis et tilbud har stort forbrug af ikke-fastansatte medarbejdere kan det have betydning for kvaliteten, vi skal derfor have skærpet fokus herpå. Til det formål kom der en ny indikator i Kvalitetsmodellen¹¹.

Tilsynet med tilbuddenes økonomi blev styrket for at sikre at de offentlige velfærds-kroner anvendes forsvarligt og efter hensigten og ikke trækkes ud via for eksempel kunstige høje huslejeniveauer, uigennemskuelige koncernkonstruktioner eller større forbedringer af de fysiske rammer, som ikke nødvendigvis kommer beboerne til gode. Til at understøtte dette har vi udviklet digitale løsninger, som skal anvendes i forbindelse med ansøgninger om større vedligehold og forbedringer på ejendom og fondes ekstraordinære økonomiske dispositioner.

Der skal også være fokus på at private kommercielle virksomheder leverer ydelser til borgerne, der står mål med kvaliteten af de ydelser, der leveres til borgerne i sammenlignelige offentlige og selvejende tilbud. Dette blev indført for at stille højere og ensartede krav til kvaliteten af tilbuddenes ydelser til borgerne uanset ejerform, så udtagning af overskud fra kommercielle private tilbud ikke sker på bekostning af borgerne. Hvis vi vurderer, at der ikke er sammenhæng mellem pris og kvalitet, skal det bemærkes i tilsynsrapporten.

Lovgivere har med lovændringen ønsket at sikre transparens i både offentlige og private tilbuds økonomi. Tilbuddene er derfor forpligtet til at indberette og offentliggøre en række nye regnskabsnøgletal tre år tilbage, herunder om udbetaling af udbytte, overførsler til for eksempel en ejerfond og overførsler mellem offentlige tilbud. Derudover vil kommercielle, private tilbud skulle oplyse, hvor meget udbytte, der samlet set er udbetalt de sidste fem år.

Nøgletallet om løn til ledelsen deles op i løn til øverste leder og løn til samlet ledelse, og når løn til ledelsen opgøres og oplyses i årsrapporten, skal der ikke kun ses på ren løn men også på pension, og andre "goder". Nøgletallene anvender vi i tilsyn med tilbuddenes økonomi, hvor det vurderes, om der er sammenhæng mellem pris og kvalitet.

Revisors arbejde er et vigtigt element i vores grundlag for vurdering af tilbuddenes økonomi. Der blev derfor indført et skærpet krav til revisors gennemgang af private tilbuds regnskaber ved at indføre en pligt for revisor til at påse, at tilbuddets regnskab ikke afviger væsentligt fra tilbuddets budget. Derudover blev vores reaktionsmuligheder over for revisor styrket bl.a. ved at vi kan kræve skift af revisor, for eksempel hvis revisionen gentagne gange ikke har opfyldt de lovpligtige krav.

Lovgiverens ønske om at skabe gennemsigtighed gør, at kravene til private tilbud som indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner skærpes. Det præciseres blandt andet, at samhandel mellem enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion skal ske til kostpris og ikke over markedspris for at sikre, at der ikke betales overpris for eksempelvis vikarer, koncern-interne lån eller leje af bygninger. Derudover

¹¹ Indikator 9.d: Brugen af ikke fastansatte medarbejdere er hensigtsmæssigt ift. at sikre, at tilbuddet er i stand til at tilrettelægge og udøve en systematisk pædagogisk indsats

forpligtes tilbuddene til at give os de nødvendige oplysninger til brug for vurderingen af, om et tilbud indgår i en koncern eller koncernlignende konstruktion.

Personligt drevne virksomheder skal omlægges til en virksomhedsform, hvor der er klar adskillelse mellem ejers og tilbuddets økonomi. Denne omlægning skal ske inden udgangen af 2024.

Alle disse ændringer har gjort, at ressourcerne til afvikling af tilsyn både socialfagligt og økonomisk er gennemgået og bragt i spil i nye specialfora. Derudover har vi på det økonomiske område foretaget en forøgelse af kapaciteten, da styrkelsen af det økonomiske tilsyn har krævet det.

SPECIALISTFUNKTIONER

Specialistfunktionerne trådte i kraft den 1. juli 2022¹² og indeholdt en specialistfunktion til hvert socialtilsyn. Formålet med lovændringen er at give socialtilsynene mulighed for at kunne opnå specialistviden indenfor konkrete områder og dermed kunne bidrage til at sikre et mere ensartet og systematisk tilsyn og derved øge retssikkerheden for tilbudene.

Vi fik følgende specialistfunktion:

Botilbud til voksne, jævnfør § 108, i lov om social service, med sikrede afdelinger, samt delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger samt åbne afdelinger i tilknytning til en delvis lukket afdeling eller døgninstitution eller en sikret døgninstitution, jævnfør § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service.

I forbindelse med lovændringen skulle socialtilsynene overdrage og modtage tilbud på tværs. For os betød det, at vi skulle sagsoverdrage 41 tilbud og modtage 8.

Fordelingen af sagsoverdragelserne til andre socialtilsyn fordelte sig på følgende måde:

- Socialtilsyn Syd fik overdraget en kostskole
- Socialtilsyn Hovedstaden fik overdraget 28 koncerner og koncernlignende konstruktioner
- Socialtilsyn Midt fik overdraget syv koncerner og koncernlignende konstruktioner
- Socialtilsyn Nord fik overdraget fem BPA-virksomheder

Opgaven med sagsoverdragelserne var omfattende og resulterede i, at vi i 2022 havde en nedgang i antallet af tilbud på 33, hvilket har betydning for takstfinansieringen og anvendelse af ressourcer ind i tilsynsforpligtelsen. For at leve op til formålet om at blive en organisation med specialistviden på de tilbud som vi har specialistfunktionen med, er tilbuddene fordelt på få tilsynskonsulenter. Derudover er der nedsat et specialistteam med socialfaglige, juridiske og økonomiske kompetencer samt ledelse. Specialistteamet indsamler og omsætter viden, som er relevant for udførelsen af tilsynsforpligtelsen med de tilbud, der ligger i vores specialistfunktion.

¹² BEK nr. 62 af 19/01/2023

ØKONOMI

BUDGET OG REGNSKAB 2022

Socialtilsynet skal i hver årsrapport give en kort beskrivelse af budget og regnskab for det forgangne år.

Af **Tabel 12: Budget 2022 og regnskab 2022, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab for 2022 for Socialtilsyn Øst.

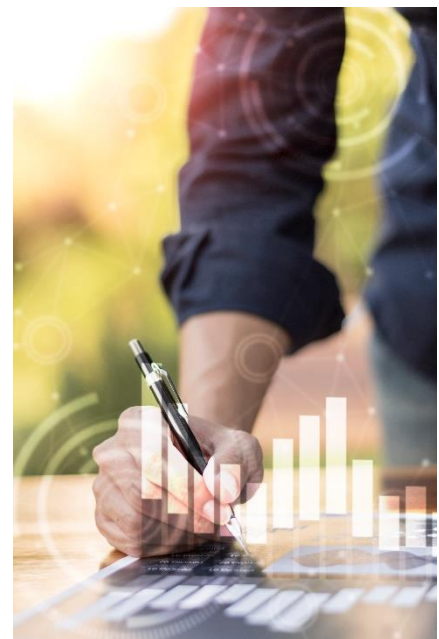
Vi har i 2022 genereret et netto mindre forbrug på cirka 2,1 millioner kroner. Det mindre forbrug skyldes primært følgende forhold:

- Der er mindre forbrug spredt på forskellige driftsomkostninger, mens der er anvendt lidt mere på løn.
- Særligt kan det fremhæves:
 - Færre omkostninger til diverse aktiviteter, som ikke eller i ændret form er gennemført som følge af dels en mindre tilsynsportefølje på tilbudsområdet og dels har der været en række effektiviseringer.
 - Tab på tilgodehavender har været meget begrænset.
 - Flere indtægter på ordinære tilsynstakster og væsentlige ændringer på tilbud end forventet, mens der har været et markant fald i antallet af ny-godkendelser.
 - Desuden er Socialtilsyn Østs tilkøbsafdeling vokset, hvilket har betydet at denne finansierer en større andel af faste omkostninger.

Bilag 1: Socialtilsyn Østs virke viser antallet af sociale tilbud og plejefamilier med videre omfattet af tilsyn fra Socialtilsyn Øst - dels hvor mange, der var forudsat i budgettet for 2022, og hvor mange der faktisk var.

Antallet af sociale tilbud i 2022 er lavere end forudsat i budget 2022. Dette skyldes at afgangenen af tilbud har været større end forventet, idet vi har overdraget væsentligt flere tilbud, end der er modtaget i forbindelse med ændringerne af lov om socialtilsyn. Det er forventet for 2023 at antallet af tilbud vil være uændret måske marginalt faldende, som en afledt konsekvens af før omtalte lovændring.

Der har ikke været truffet afgørelse om tillægstakster i væsentligt omfang vedrørende tilbud med særligt resourcekrævende opgaver, idet vi afventer vejledning og etablering af praksis. Det har således været nødvendigt at afholde disse aktiviteter indenfor de normale takstindtægter.

TILSYNSTAKSTER OG OBJEKTIVE FINANSIERINGSANDELE

Socialtilsynene opkræver følgende typer af takster¹³ fra tilbuddene for at dække udgifterne til at føre tilsyn med tilbuddene:

- Tilsynstakst der betales for at være omfattet af tilsynet. Taksten opkræves halvårligt. Nye tilbud skal betale taksten fra den første måned efter de er blevet godkendt af socialtilsynet.
- Ny-godkendelsestakst der opkræves som et engangsbeløb forud for behandling af en ansøgning om at blive godkendt som nyt tilbud.
- Takst for væsentlig ændring opkræves som et engangsbeløb i tilfælde, hvor der ansøges om væsentlige ændringer af et eksisterende tilbuds godkendelsesgrundlag.
- Takst for skærpet tilsyn opkræves som et engangsbeløb for hvert skærpet tilsyn.
- Tillægstakster for tilbud med flere end to afdelinger og for særligt ressourcekrævende opgaver.

De første tre typer af takster, som udgør langt størstedelen af takstindtægterne, fastlægges som gennemsnitlige takster ud fra de budgetterede omkostninger, mens takster for skærpet tilsyn er lovgivningsbestemt til at udgøre 1/10-del af den almindelige tilsynstakst pr. måned det skærpede tilsyn løber. Taksterne er differentieret efter størrelse ud fra størrelseskategorier fastlagt i lovgivningen.

Tabel 14: Takster i kroner (løbende priser) viser udviklingen i vores takster fra 2020 til 2022. Tillægstakster opgøres konkret og individuelt, hvorfor de ikke fremgår af tabellen.

Tilsynet med plejefamilier bliver dækket af et finansieringsbidrag, der opkræves fra kommunerne. Dette kaldes "Det objektive finansieringsbidrag". Det samlede objektive finansieringsbidrag er opgjort ud fra de budgetterede omkostninger ved at føre tilsyn med plejefamilierne. Hver kommune betaler forholdsmæssigt ud fra antallet af 0-17-årige borgere hjemmehørende i den enkelte kommune.

Det bemærkes i denne forbindelse, at man ikke kan sammenligne prisen i de enkelte tilsyn pr. 0-17-årige.

Dette skyldes flere forhold blandt andet, at der er stor forskel på antallet af plejefamilier i de enkelte kommuner og regioner, ligesom der er meget stor forskel på indbyggertallet og dermed også antallet af 0-17-årige. Der ses umiddelbart ingen sammenhæng mellem antallet af indbyggere og antallet af plejefamilier.

Antallet af 0-17-årige har som sådan ikke har noget at gøre med opgaverne i socialtilsynet, men er alene en objektiv fordelingsnøgle.

BUDGETPERSPEKTIV FREMADRETTET

Takster i budget 2023 er steget med ca. 7,5% målt i faste priser, hvilket primært skyldes ændringer i lovgivningen og deraf afledte konsekvenser. Det er konstateret at vores no-

¹³ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 § 23

minelle tilbudsportefølje er reduceret med knap 10%, mens antallet af opgaver er forøget både som følge af etablering af speciale og som en konsekvens af ændring i loven med henblik på at styrke det økonomiske tilsyn. Ændringen i taksterne er indeholdt i DUT-forhandlingerne og kommunerne er som helhed blevet kompenseret for takststigningerne herigennem.

De fulde konsekvenser af lovændringerne vil først blive fuldt implementeret igennem 2023, hvorfor der fortsat er en vis usikkerhed om hvorvidt der er yderligere ændringer i taksterne som følge af lovændringerne.

Den igennem 2022 huserende inflation vil formentlig også sætte sit præg på 2023 og 2024, hvorfor det må forudsættes at taksterne som minimum vil følge prisudviklingen, selvom der løbende søges at tilpasse omkostningerne.

KONKLUSION

I Socialtilsyn Østs tilsynspraksis i 2022 har der været særligt fokus på dialogforpligtelsen, individuelle risikovurderinger og ikke mindst vores kerneopgave.

Til at løfte tilsynsopgaven har der ved udgangen af 2022 været 70 medarbejdere involveret i tilsynsarbejdet; tilsynskonsulenter, medarbejdere med stabsfunktioner, udviklingskonsulenter og ledelse.

Socialtilsyn Øst har gennemført 1.702 tilsyn og aflagt samtlige plejefamilier, tilbud og afdelinger i Region Sjælland (minus Holbæk Kommune) og Hjørring Kommune minimum et tilsynsbesøg, hvilket er i overensstemmelse med lovkravet om, at socialtilsynene skal aflægge alle tilbud og afdelinger besøg årligt.

Socialtilsyn Øst har modtaget og behandlet 313 ansøgninger om væsentlige ændringer/ændringer af godkendelsen. Det er kun på plejefamilieområdet, at der er en stigning i antallet. Stigningen udgør 7 %.

Der er et fald på 6 % i antal godkendte pladser på plejefamilieområdet i forhold til 2021. Antallet af antal ledige pladser er faldet med 96.

I godkendelse af nye tilbud har vi fokuseret på kvalitetsvurderingen vedrørende ledelse og bestyrelse, herunder især kompetencer.

Den samlede vurdering er, at ønsket fra regeringens side om et kvalitetsløft på det specialiserede socialområde, er i en fortsat positiv udvikling, og at samarbejdsrelationerne mellem socialtilsynet, tilbuddene og kommunerne styrkes blandt andet ved kontinuerlig dialog. Mere specifikt kan det konkluderes:

- At de sociale tilbud og plejefamilierne vedrørende de udvalgte fokuspunkter har en generel høj kvalitet.
- At antallet af godkendte plejefamilier i 2022 har været faldende.
- At antallet af ansøgninger er faldet i 2022, hvilket har store konsekvenser for antallet af plejefamilier, som kommunerne har til rådighed.
- At antallet af modtagne magtanvendelsesindberetninger er steget meget, hvilket bunder i sagsoverdragelse af de sikrede institutioner, som vi har fået tilsynsforpligtelsen med i forbindelse med lovændringen om specialistfunktionen.
- At Kvalitetsmodellen fortsat har skabt en øget bevidsthed om selve opgaven med at være plejefamilie, i forhold til fagligheden og hvilke gensidige forventninger/krav, der er mellem plejefamilien og anbringende kommune.
- At plejefamilierne kan blive mere bevidste om og tage ansvar for deres kompetenceudvikling.
- At plejefamilierne i almen, forstærket og specialiseret typologi i vid udstrækning formår at sikre udvikling og trivsel for plejebørn med et støttebehov svarende til typologien.
- At der har været et godt samarbejde med de sikrede institutioner, som vi overtog pr. 1. juli 2022 i forbindelse med lovændringen.

På baggrund af det vi har set i 2022, kan vi anbefale:

- At kommunernes fokus på at rekruttere plejefamilier fastholdes og udbygges, så der kan godkendes flere plejefamilier, som kommunerne kan anbringe børn og unge i.

- At der er opmærksomhed på løbende kompetenceudvikling og at vejledning, supervision og efteruddannelse sikres af anbringende kommune og efterspørges af plejefamilierne i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.
- At der er opmærksomhed på og bevidsthed om den enkelte plejefamilies ressourcer og begrænsninger inden for typologien og at anbringende kommune løbende og i forbindelse med visitation indgår i dialog med plejefamilierne om rækkevidden af deres godkendelse.
- At de sociale tilbud fortsætter arbejdet med at udvikle deres praksis med at inddrage børnene/de unge i forhold til at udarbejde individuelle mål for at understøtte udvikling af barnets/den unges kompetencer til at indgå i sociale relationer og leve et så selvstændigt liv som muligt.
- At sociale tilbud, plejefamilier og anbringende kommuner i fællesskab har opmærksomhed på, at der indgår specifikke mål vedrørende uddannelse og beskæftigelse i handleplanerne, således, at der sikres et fortsat fokus på anbringende kommuners rolle i koordinering af forhold vedrørende anbragte børn og unges skolegang og uddannelse.
- At kommunerne har opmærksomhed på sociale tilbuds og plejefamiliers oplevelse af kvaliteten af sagsbehandlingen og samarbejdet i forbindelse med, at den anbragte unge nærmer sig de 18 år.
- At de sikrede institutioner fortsætter med at kontakte os ved tvivlsspørgsmål eller andet.
- At ansøgere på tilbudsområdet anbefales følgende:
 - Kompetencer til ledelse af et socialt tilbud omfatter relevant uddannelse, erfaring og opdateret viden.
 - At lederen har en socialfaglig grunduddannelse og eventuel efteruddannelse.
 - At lederen har socialfaglig erfaring, herunder med målgruppen og med de valgte faglige tilgange og metoder.
 - En lederuddannelse er en fordel, og vi betragter en påbegyndt lederuddannelse som et godt skridt på vejen.
 - Erfaring med ledelse og gerne drift af et socialt tilbud betragtes også som en fordel.
 - Bestyrelsen skal sammensættes efter gældende lovgivning, herunder med en medarbejderrepræsentant og med medlemmer, der ikke er i nær relation eller har økonomiske eller andre interesser i tilbuddet.
 - Bestyrelsen skal sammensættes bredt af personer med juridiske, økonomiske, socialfaglige og gerne driftsmæssige kompetencer for at sikre et godt udgangspunkt for, at den kan varetage sin opgave som ansvarlig for tilbuddet.

BILAG 1: SOCIALTILSYN ØSTS VIRKE

Data vedrører opgaveporteføljen ved udgangen af det kalenderår årsrapporten omhandler, antal tilsyn, antal sanktioner, antal klager, sagsbehandlingstid m.m.

Antal sager i Socialtilsyn Øst

Vores opgaveportefølje ved udgangen af 2022:

Tabel 1: Antal godkendte plejefamilier fordelt på tilbudstype

TILBUDSTYPE	ANTAL
§ 66, STK. 1, NR. 1 ALMEN PLEJEFAMILIE	494
§ 66, STK. 1, NR. 2 FORSTÆRKET PLEJEFAMILIE	494
§ 66, STK. 1, NR. 3 SPECIALISERET PLEJEFAMILIE	53
I ALT	1.041

Antal godkendte plejefamilier er faldet med 5,2 % i forhold til 2021. Det største fald vedrører tilbudstypen § 66, stk. 1, nr. 1 Almen plejefamilie, som er faldet med 9,9 %. Faldet hænger sammen med et større antal plejefamilier der stoppet af egen drift og der ikke er blevet godkendt et tilsvarende antal. Hvilket skyldes et fald i ansøgninger om godkendelse som plejefamilie. Det største fald antal godkendte kommuner er i Slagelse Kommune med 14. De største stigninger er i Vordingborg Kommune med 8 og i Greve Kommune og Guldborgsund Kommune med 7 i hver kommune.

Tabel 2: Antal godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

TILBUDSTYPE	ANTAL			
	Kommunalt	Regionalt	Privat	I alt
BØRNE- OG UNGE TILBUD	11	4	33	48
VOKSENTILBUD	128	4	78	210
KOMBINEREDE BØRNE-/UNGE OG VOKSENTILBUD	27	7	66	100
I ALT	166	15	177	358

Sammenlignet med antallet i 2021 kan det konstateres, at der er et fald på 8 % i antallet af sociale tilbud. De største ændringer er på voksentilbuddene som er faldet med 16 og de kombinerede tilbud, som er faldet med 13. Faldet skyldes sagsoverdragelserne af tilbud som var en konsekvens af lovændringen pr. 1. juli 2022 omhandlende socialtilsynenes specialistfunktioner.

Årets godkendelser af nye tilbud og plejefamilier

Socialtilsynet skal behandle ansøgninger om godkendelse fra sociale tilbud og plejefamilier. Disse ansøgninger tilgår løbende og bliver ligeledes løbende sagsbehandlet.

Det er tidspunktet for offentliggørelsen af godkendelsen, som er afgørende for, hvilket år den aktuelle godkendelse registreres under. Eksempel: Det sagsforberedende arbejde, herunder besøg på tilbuddet, er gennemført i 2022, men rapporten offentliggøres først på Tilbudsportalen efter den 1. januar 2023. Denne godkendelse vil alene indgå i socialtilsynets årsrapport for 2023.

I 2022 er der modtaget 82 ansøgninger fra plejefamilier og 14 på tilbudsområdet. Antal modtagne ansøgninger er faldet med 21 % på plejefamilieområdet og med 39 % på tilbudsområdet når der sammenlignes med 2021.

Nedenstående **Tabel 3: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** indeholder ansøgninger, hvor der er truffet afgørelse om godkendelse eller ikke godkendelse i 2022, og ansøgninger, hvor tilbuddet eller plejefamilien selv har trukket ansøgningen tilbage i 2022. En del af disse ansøgninger kan være modtaget i 2021.

Tabel 3: Antal ny-godkendte tilbud fordelt på tilbudstype

TILBUDSTYPE	GODKENDT	ANSØGNINGER UDEN GODKENDELSE	
		Ikke godkendt	Ansøgning trukket tilbage
PLEJEFAMILIER	30	1	45
BØRNE- OG UNGE TILBUD	2	0	2
VOKSENTILBUD	4	0	2
KOMBINEREDE BØRNE-/UNGE OG VOKSENTILBUD	4	0	1
I ALT	40	1	50

Opgaven, med at behandle ansøgninger om godkendelse, har i 2022 ikke fyldt helt lige så meget som i 2021, da antallet af ansøgninger er faldet. Antallet af ansøgere der på plejefamilieområdet har trukket ansøgningen tilbage, er faldet med 26 % i forhold til 2021. Antallet af ansøgere på tilbudsområdet der har trukket deres ansøgning tilbage, er steget med en.

Vi har ny-godkendt 10 tilbud og 30 plejefamilier i 2022. Antallet af ny-godkendte tilbud er faldet med fem i forhold til 2021. Antallet på plejefamilier er faldet med 37. Der var en ansøger på plejefamilieområdet der fik afslag på godkendelse. I 2022 har vi ikke truffet afgørelse om afslag på godkendelse på tilbudsområdet.

Vi modtog ansøgninger om godkendelse fra nye tilbud og plejefamilier, hvor sagsbehandlingen blev påbegyndt i 2022, men som ikke var afsluttet ved nytår. En del af de ansøgninger, som vi modtog og opstartede sagsbehandlingen af i 2022, vil derfor først tælle med i statistikken for ny-godkendelser i 2023. I forbindelse med modtagelse af ansøgninger ser vi ofte udfordringer i forhold til manglende dokumentation, ukorrekte eller manglende indberetninger på Tilbudsportalen og mangelfulde ansøgninger. Disse udfordringer komplicerer sagsbehandlingen og forøger blandt andet sagsbehandlingstiden.

En ansøgning, der bliver trukket tilbage, betyder ikke, at der ikke har været noget arbejde med ansøgningen. Ressourceforbruget afhænger meget af, hvornår i processen ansøgningen trækkes tilbage. I 2022 var der fem tilbud, der trak deres ansøgning tilbage, og antallet på plejefamilieområdet udgjorde 45. I 2022 ses det, at en stor del af de familier, der selv trækker deres ansøgning, gør det før de første kursusdage eller efter første tilsynsbesøg. Dette skyldes som oftest, at familierne i refleksionerne under socialtilsynets besøg selv bliver bevidste om, at der er ting i deres egen helbredstilstand, deres økonomi, i forhold til deres egne børn eller andet, der gør, at det for nuværende vil være uhensigtsmæssigt i forhold til egen familie. På tilbudsområdet er de hyppigste årsager ny-godkendelsestaksten og mængden af materiale, der skal fremsendes i forbindelse med ny-godkendelsen.

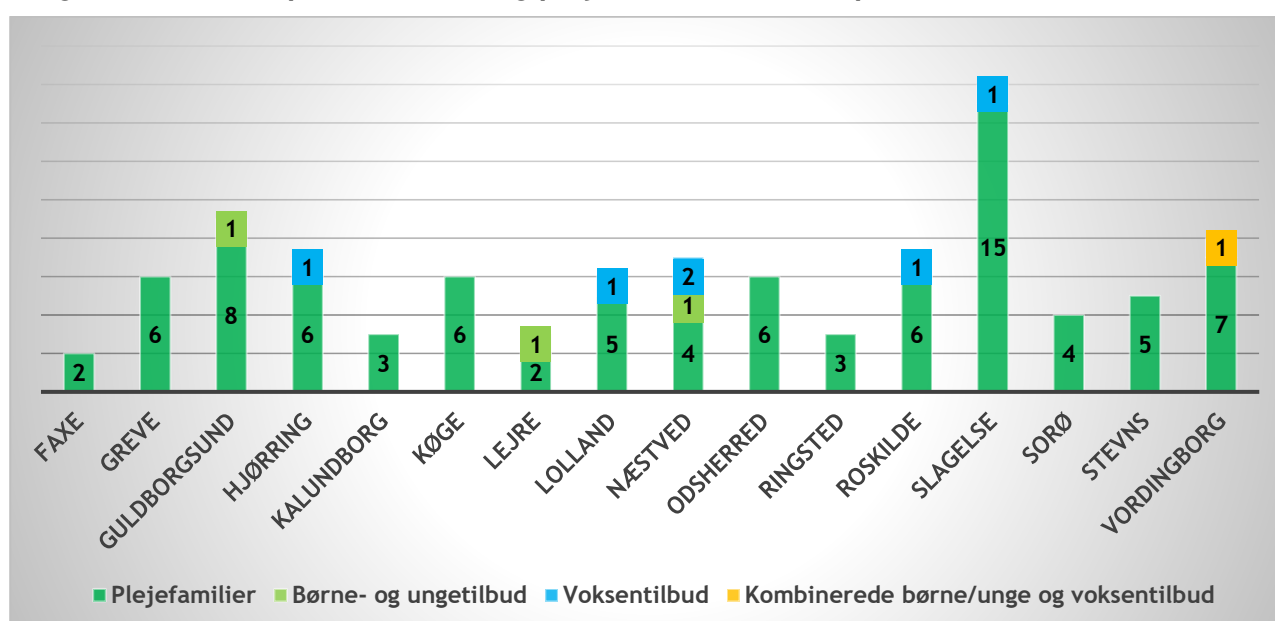
Ophørte tilbud og plejefamilier

Når vi taler om ophørte tilbud og plejefamilier, betyder det, at tilbuddet eller plejefamilien selv ønsker at stoppe med at benytte deres godkendelse eller at deres godkendelse er bortfaldet. Godkendelse bortfalder, hvis der ikke har været borgere i tilbuddet eller plejefamilien i en sammenhængende periode på to år for tilbud og tre år for plejefamilier. På tilbudsområdet forekommer dette meget sjældent. Vi har aldrig oplevet, at nogle tilbud er ophørte på baggrund af denne regel.

Tabel 4: Antal ophørte tilbud og plejefamilier

TILBUDSTYPER	ANTAL
PLEJEFAMILIER	88
BØRNE- OG UNGE TILBUD	3
VOKSENTILBUD	6
KOMBINEREDE BØRNE-/UNGE OG VOKSENTILBUD	1
I ALT	98

Diagram 5: Antal ophørte tilbud og plejefamilier fordelt på kommune

De ophørte tilbud og plejefamilier, der fremgår af **Tabel 4: Antal ophørte tilbud og plejefamilier** har af egen vilje, med undtagelse af fire hvor godkendelsen er bortfaldet, oplyst at de ikke længere ønsker at opretholde deres godkendelse. Der er tale om afsluttede tilsyn, hvor resultatet er ophørt/godkendelsen bortfaldet og dato for ophør er i 2022. Fra 2021 til 2022 er antallet af tilbud der er ophørt faldet med 33 %. På plejefamilieområdet er der en stigning på 49 %. Antallet fordelt på tilbud og plejefamilier udgør en stigning på 29 på plejefamilieområdet og et på 5 på tilbudsområdet.

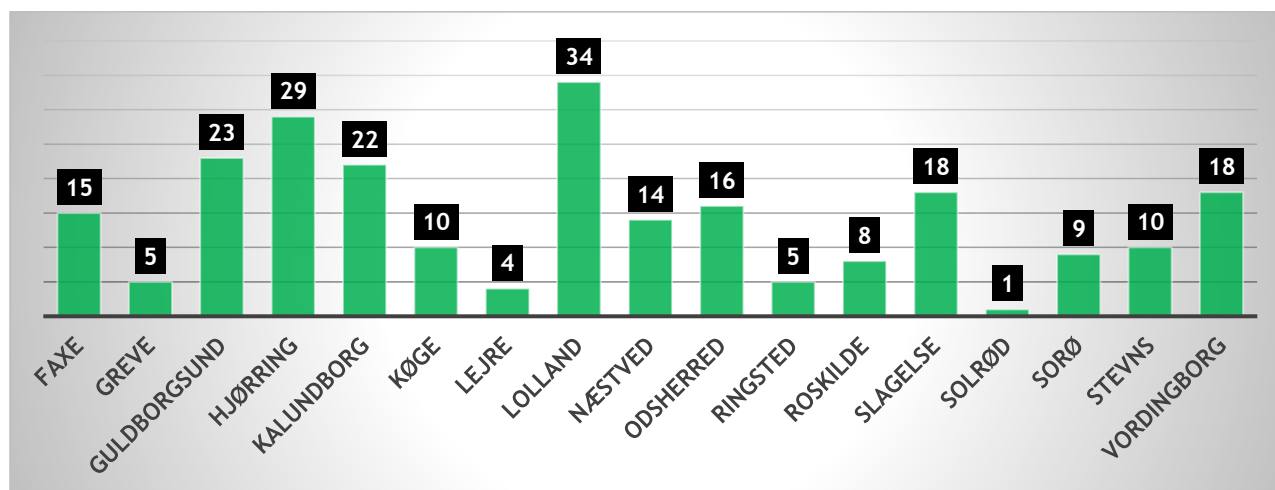
De kommuner, der har færrest aktive plejefamilier, påvirkes relativt mest af afgang blandt plejefamilier, idet hver enkelt plejefamilie udgør en større andel af den samlede kapacitet i kommunen. Når der er en lav tilgang **Tabel 2: Antal godkendte tilbud fordelt på tilbudstype** samtidig med stor afgang, vil kapaciteten i den enkelte kommune blive forringet. Det stemmer umiddelbart ikke overens med, at kommunerne ønsker større kapacitet af plejefamilier.

På tilbudsområdet er den hyppigste årsag til ophør manglende indskrivning af borgere. På plejefamilieområdet er den hyppigste årsag private årsager, der blandt andet dækker over helbred, samlivsophør m.m.

Ledige pladser i plejefamilier

Det er plejefamiliernes ansvar¹⁴ at opdatere sin oplysninger på Tilbudsportalen herunder ledige pladser. Dette sker ikke altid, hvorfor der kan være mindre afvigelser i forhold til det faktiske antal ledige pladser. Antallet af ledige pladser vil altid være i fokus, når vi er på tilsynsbesøg, og vi beder plejefamilierne om at opdatere oplysningerne, hvis de ved tilsynsbesøget ikke stemmer overens med de faktiske forhold. Pr. 31. december 2022 var der, i de plejefamilier vi har tilsynsforpligtelsen med, 2.027 godkendte pladser. Det er et fald på 6 % i forhold til 2021. Faldet hænger sammen med, at der er et større antal plejefamilier, der er ophørte af egne drift, end der er blevet godkendt, hvilket hænger sammen med antallet af ansøgere er faldet.

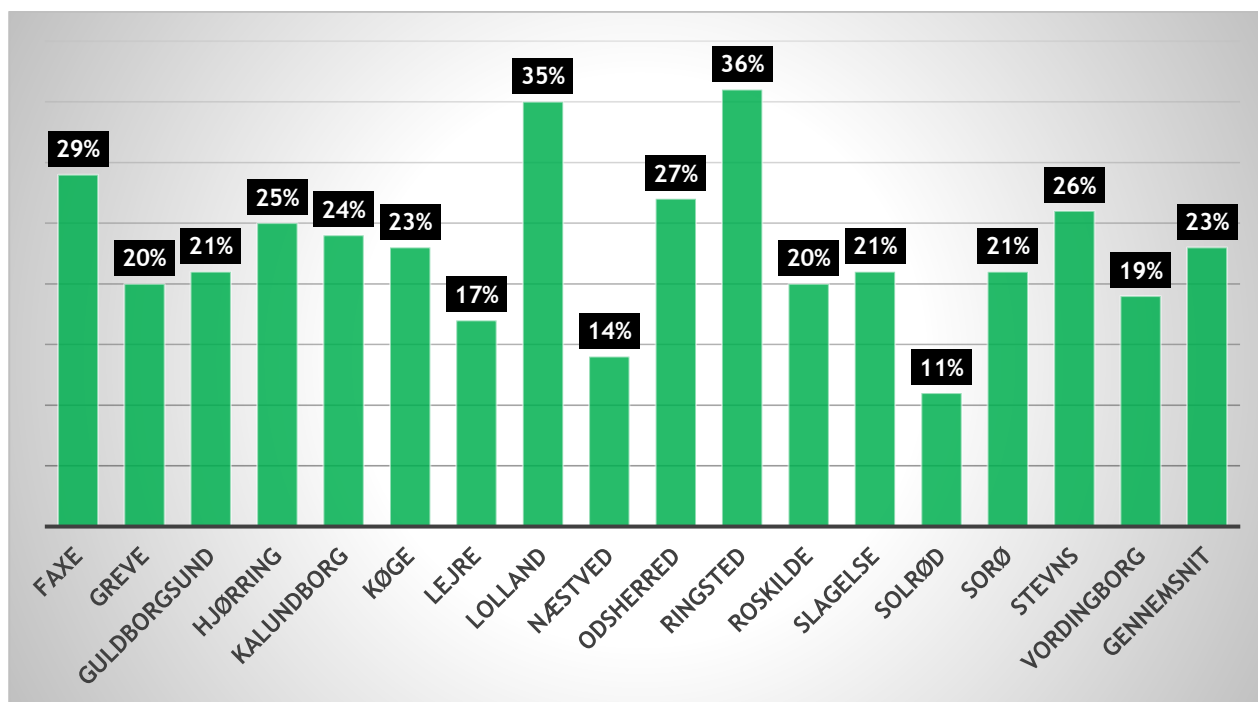
Diagram 6: Antal ledige pladser fordelt på kommune

¹⁴ BEK nr. 61 af 19/01/2023

Det samlede antal ledige pladser udgør i 2022 241. Antallet er faldet med 96 pladser sammenlignet med 2021. Det største fald i antal ledige pladser er i Vordingborg Kommune med 17 pladser, Hjørring Kommune med 15 pladser og Slagelse Kommune med 14 pladser, og den største stigning er i Kalundborg Kommune med 6 pladser.

Diagram 7: Ledige pladser i plejefamilier i procent af opgaveporteføljen fordelt på kommune

Antal gennemførte tilsyn, herunder antallet af anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

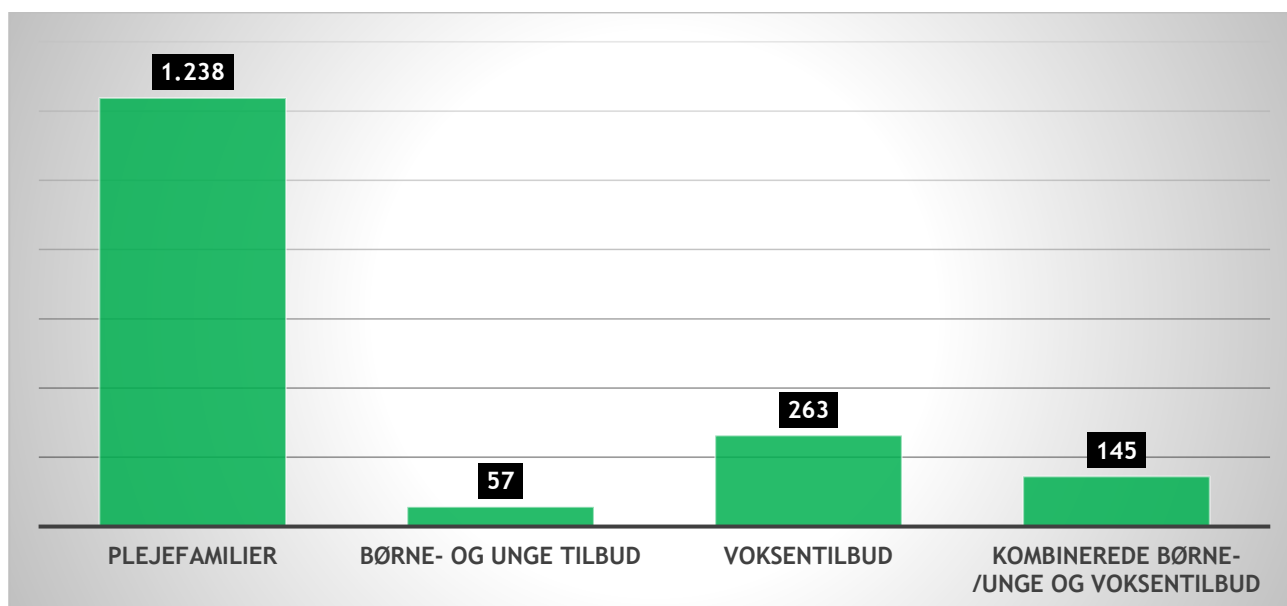
I forbindelse med vores tilsynsforpligtelse modtager alle plejefamilier og sociale tilbud minimum et tilsynsbesøg årligt¹⁵. Når et tilbud består af flere afdelinger, gælder kravet om minimum et besøg om året separat for de enkelte afdelinger¹⁶.

Tilsynsbesøgene kan aflægges som anmeldte og uanmeldte. Antallet af tilsynsbesøg kan variere alt efter tilbuddets størrelse og er altid med udgangspunkt i en tilsynsfaglig risikovurdering. For eksempel vil et tilbud med mange afdelinger få flere tilsynsbesøg i forbindelse med et enkelt tilsyn. Det samme gør sig gældende, hvis et tilbud får et skærpet tilsyn. Derfor vil det samlede antal tilsynsbesøg være højere end det samlede antal gennemførte tilsyn.

¹⁵ LBK nr. 1377 af 21/09/2020 jf. § 7, stk. 3

¹⁶ Vejledning om socialtilsyn pkt. 218

Diagram 8: Gennemførte tilsyn

Af **Diagram 8: Gennemførte tilsyn** er det alene gennemførte tilsyn, der fremgår. Der kan på de 1.702 gennemførte tilsyn have været besøg i 2021 og/eller 2022, men tilsynet er afsluttet i 2022. I antallet af gennemførte tilsyn, kan det forekomme, at et tilbud har haft mere end et tilsyn. Tilsyn skal ikke forveksles med tilsynsbesøg, da tilsyn er et forløb, hvor et tilsynsbesøg er en aktivitet i den samlede tilsynsproces.

Vi har syv forskellige sagsforløb, som alle anvendes med forskellige formål. De fleste forløbene indeholder tilsynsbesøg og enkelte andre gør ikke. Men det er muligt at oprette tilsynsbesøg i dem alle.

Tabel 5:Typer af sagsforløb:

SAGSFORLØBSTYPE	ANVENDELSE	ANTAL GENNEMFØRTE
1. DRIFTSORIENTERET TILSYN EFTER GODKENDELSE	Alle temaer i Kvalitetsmodellen skal behandles ved det 1. driftsorienteret tilsyn efter godkendelsen Indeholder altid tilsynsbesøg	74
DRIFTSORIENTERET TILSYN	Det årlige tilsyn, hvor alle eller enkelte temaer i Kvalitetsmodellen inddrages Indeholder altid tilsynsbesøg	1.373
GODKENDELSEN BORTFALDET	Når tilbuddet ikke har benyttet deres godkendelse i 2 år Når plejefamilien ikke har benyttet deres godkendelse i 3 år Kan indeholde tilsynsbesøg	3
NY-GODKENDELSE	Behandling af ansøgning om godkendelse som enten socialt tilbud eller plejefamilie	71

	Indeholder altid tilsynsbesøg	
OPFØLGNING PÅ SANKTION	Følger op på om udstedte sanktioner er opfyldt	22
	Kan indeholde tilsynsbesøg	
OPHØR AF EGEN DRIFT	Tilbuddet eller plejefamilien ønsker selv at ophøre	86
	Kan indeholde tilsynsbesøg	
VÆSENTLIG ÆNDRING AF GODKENDELSEN	Behandling af ansøgning om ændring af godkendelsen uden for det årlige tilsyn	73
	Kan indeholde tilsynsbesøg	

Tabel 6: Antal tilsynsbesøg fordelt på sagsforløbstype

SAGSFORLØBSTYPE						
	1. driftsorienteret tilsyn efter godkendelse	Driftsorienteret tilsyn	Ny-godkendelse	Opfølgning på sanktioner	Ophør af egen drift	Væsentlig ændring af godkendelse
PLEJEFAMILIER						
ANMELDT	55	753	120	0	10	16
UANMELDT	7	310	0	0	4	0
UANMELDT, IKKE TRUFFET	1	103	0	0	0	0
PLEJEFAMILIER I ALT	63	1.166	120	0	14	16
TILBUD						
ANMELDT	16	322	11	4	0	24
UANMELDT	1	154	0	0	0	0
UANMELDT, IKKE TRUFFET	0	6	0	0	0	0
TILBUD I ALT	17	482	11	4	0	24
SAMLET I ALT	80	1.648	131	4	14	24

Henvendelser om bekymrende forhold - Whistleblowordningen

Borgere, pårørende, ansatte og andre personer kan anonymt kontakte socialtilsynet med oplysninger om bekymrende forhold på sociale tilbud og i plejefamilier. Til formålet har socialtilsynet en særlig "whistleblower"-telefon, som er åben for telefoniske henvendelser indenfor socialtilsynets åbningstider. Ligeledes er det muligt at benytte en skriftlig webformular via socialtilsynets hjemmeside.

Registrering og sagsbehandling

Vi registrerer alle nye henvendelser dagligt på hverdage. Der foretages en risikovurdering af indholdet i henvendelsen i forhold til hvilke tiltag, der skal foretages.

Alle henvendelser bliver registreret enkeltvist, uanset om der er flere anmeldere, eller om det er den samme anmelder, som kontakter socialtilsynet flere gange.

Antal henvendelser

Tabel 7: Antal henvendelser fordelt på tilbudstype

TILBUDSTYPER	ANTAL	
	2021	2022
PLEJEFAMILIER	33 (9 %)	43 (11 %)
BØRNE- OG UNGETILBUD	24 (7 %)	41 (10 %)
VOKSENTILBUD	144 (40%)	161 (39 %)
KOMBINEREDE BØRNE-/UNGE OG VOKSENTILBUD	156(44 %)	164 (40 %)
I ALT	357	409

Som det ses af ovenstående, er der en stigning i indkommende whistleblows og dette ses især for tilbud for børn. Vi ser ikke nogen entydig forklaring på stigningen.

I forhold til antallet af modtagne whistleblows skal det ligesom foregående år tages i betragtning, at der er modtaget flere whistleblows om enkelte tilbud. Dette kan afspejle en særlig problematik i tilbuddet, eller at tilbuddet er meget stort og eventuelt opdelt i forskellige afdelinger. I enkelte tilfælde ses det at afspejle en særlig problematik i anmelders situation.

På plejefamilieområdet er der enkelte familier, hvorom der har været to eller flere henvendelser. Det forhold, at der modtages flere henvendelser omkring et bestemt tilbud eller en bestemt plejefamilie, er efter vores vurdering ikke nødvendigvis udtryk for en dårlig kvalitet i tilbuddet/plejefamilien, men kan omhandle henvendelser af chikaneliggende karakter, typisk fra afskedigede medarbejdere i tilbuddet eller biologiske forældre i relation til plejefamilier. Henvendelser kan samtidig også skyldes oprigtig bekymring fra anmelders side.

Det vurderes, at borgerne og andre af tilbuddenes interessenter, har et godt kendskab til whistleblowerordningen. Ordningen har sin berettigelse, hvilket potentielle indberettere er blevet bevidste om.

Henvendelsesmønster

For at sikre anonymiteten vedrørende årsagerne til henvendelserne, er det alene de tre hyppigste årsager til henvendelserne, der beskrives med en kort tekst.

Ved registreringen af de modtagne whistleblows bliver der angivet en årsag til henvendelsen. Denne årsag vælges blandt de 15 valgmuligheder, der ligger i it-systemet bestående af 14 konkrete områder, som for eksempel økonomi, misbrug og omgangstone, ligesom der findes en "Andet"-kategori til at rumme de henvendelser, der falder udenfor de 15 konkrete årsager.

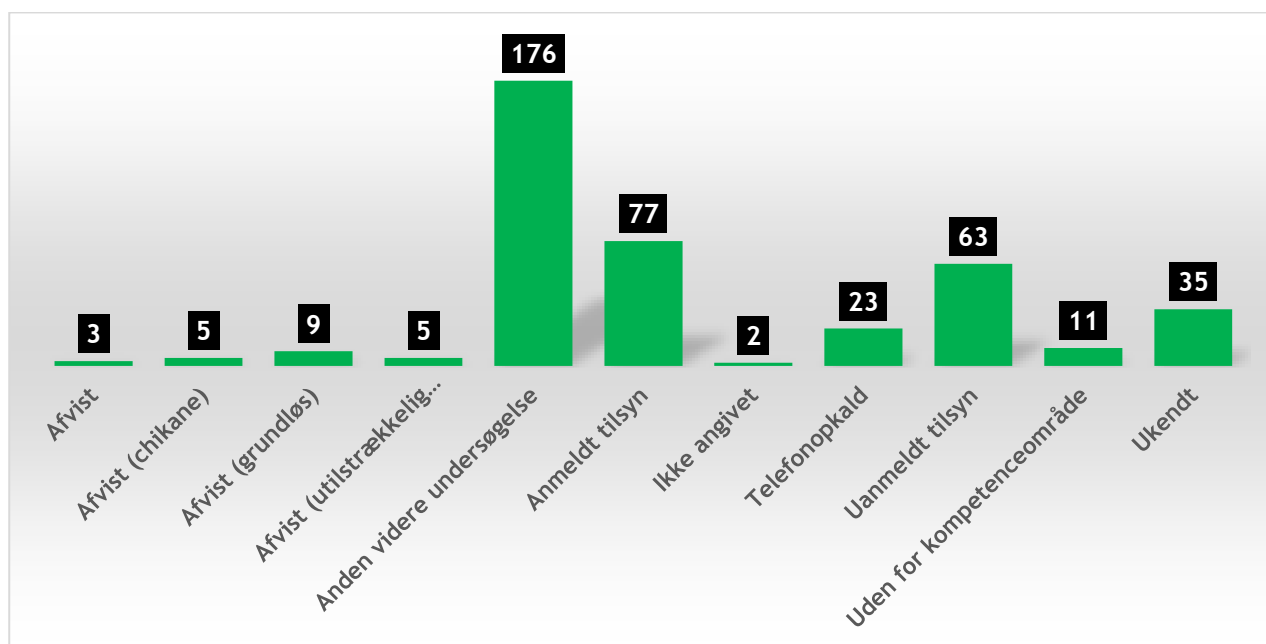
I fordelingen af de modtagne whistleblows på tilbudsområdet fremgår det, at en meget stor andel, 125 henvendelser, af de modtagne henvendelser vedrører årsagen "Ledelse - dårlig eller manglende", efterfulgt af henholdsvis årsagerne "Socialfaglige kompetencer - dårlige eller manglende" 58 henvendelser og "Pædagogik" 53 henvendelser. Det ses for året 2022 at kategorien "Nedværdigende behandling" oftere end tidligere er årsag til henvendelser. Antallet udgør 31 henvendelser, efterfulgt af "Andet" 28 henvendelser.

I forhold til plejefamilieområdet er der flest modtagne whistleblows under årsagen "Pædagogik" 15, efterfulgt af årsagerne "Andet" med 7 henvendelser og "Nedværdigende behandling" med 6 henvendelser

"Andet"-kategorien på tilbudsområdet bruges ofte til henvendelser, der kan indeholde elementer fra flere af de øvrige kategorier på én gang. Desuden omhandler flere henvendelser visitation og anden personrettet sagsbehandling, der ligger udenfor socialtilsynets kompetenceområde.

"Andet" kategorien på plejefamilieområdet kan ligeledes indeholde flere elementer på samme tid og heri indgår henvendelser om (problemer i) samarbejdet mellem den biologiske familie og plejefamilien og bekymring om plejefamiliens egnethed og varetagelse af børnenes tarv.

Diagram 9: Antal henvendelser fordelt på lukningsårsager

Lukningsårsag ”Udenfor socialtilsynets kompetenceområde” i **Diagram 9: Antal henvendelser fordelt på lukningsårsager** dækker typisk over henvendelser, som ikke hører under socialtilsynets kompetenceområde, da de handler om sagsbehandling af personlige forhold og ikke om generelt bekymrende forhold i de omtalte tilbud og plejefamilier. Henvendelser, der falder udenfor socialtilsynets kompetenceområde, kan for eksempel også være oplysninger om forkert medicinbehandling. I disse tilfælde henvises til Styrelsen for Patientsikkerhed. I andre tilfælde kan det omhandle arbejdsmiljø, hvor der henvises til Arbejdstilsynet.

På tilbudsområdet er anmelderne primært medarbejdere i tilbuddene - både nuværende og forhenværende og pårørende til nuværende samt tidligere borgere i tilbuddet. Flere henvendelse er fra borgerne selv og i andre tilfælde er det bisiddere, der henvender sig.

I forhold til plejefamilieområdet modtages hovedparten af henvendelserne fra pårørende til de anbragte børn og unge samt fra naboer og bekendte. Der ses også henvendelser fra personer i private organisationer.

I kommunikationen med myndighedspersoner har vi tidligere gjort opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder. Dette med henvisning til, at denne ordning ikke er målrettet dem som myndighedspersoner, men at de i stedet er underlagt den skærpede underretningspligt¹⁷ qua deres profession. Flere af disse myndighedspersoner tilkendegiver, at de hellere vil bruge whistleblowerordningen, hvor de kan være anonyme, i stedet for at skulle lægge navn til en formel orientering.

I kommunikationen med myndighedspersoner gør vi imidlertid opmærksom på, at anonymitetskravet ikke omhandler henvendelser fra andre myndigheder¹⁸.

Vi er samtidig opmærksom på, at sagsbehandlere har samme ret til at henvende sig anonymt som andre borgere, når særlige forhold gør, at der ikke er tale om en formel orientering fra én myndighed til en anden.

Der er angivet ”Anden videre undersøgelse” for 176 whistleblows og dette dækker blandt andet over at tilsynskonsulenterne anmoder tilbuddet om en redegørelse. 77 henvendelser er behandlet på anmeldte tilsyn, 63 henvendelser har foranlediget uanmeldte tilsynsbesøg og 23 henvendelser har medført opkald til tilbuddene.

Anonymitetsgraden hos anmelderne har også betydning for, hvilke tiltag der efterfølgende kan gøres. Ved anonyme whistleblows kan der ikke spørges direkte ind til oplysningerne, der er indkommet på pågældende tilbud/plejefamilie og oplysningerne må derfor undersøges på anden vis.

Sagsbehandlingstider

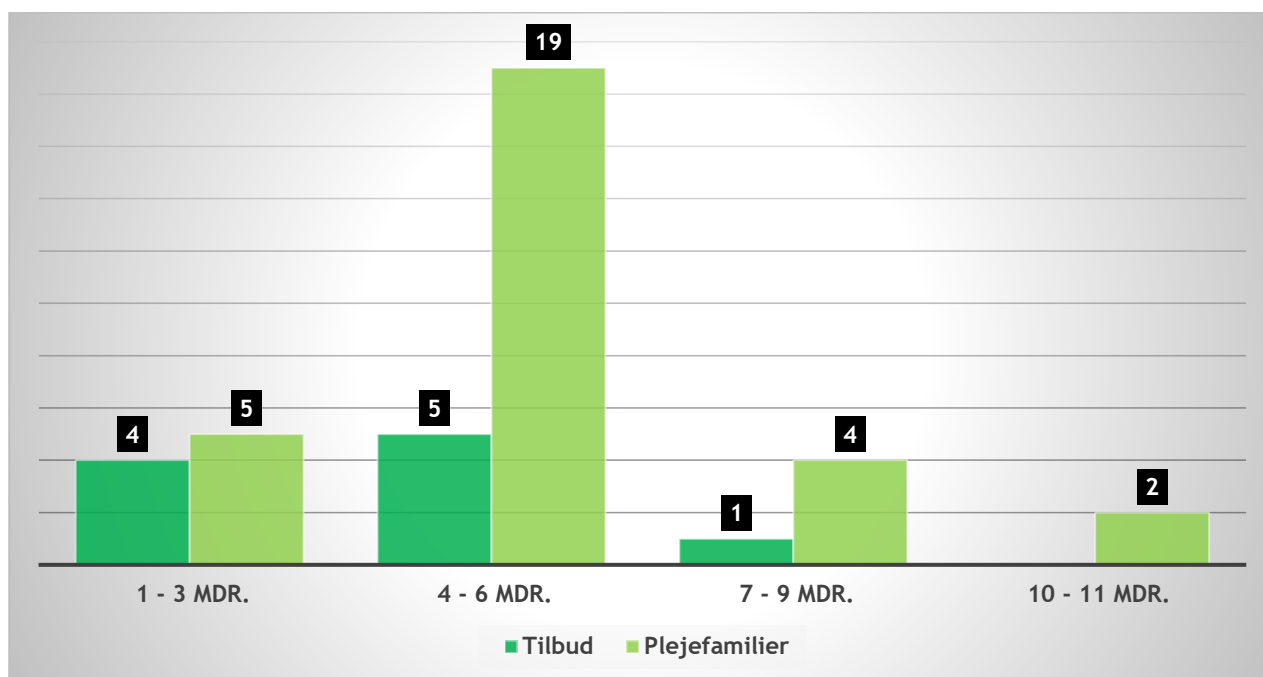
Sagsbehandlingstid defineres som tidsperioden fra en ansøgning om godkendelse modtages, til den er afgjort efter endt høringsperiode. Det er gennemførelstidspunktet, som er afgørende for, hvilket år den registres under. Eksempel: En ansøgning modtaget i december 2022 og færdigbehandlet i januar 2023 vil fremgå af socialtilsynets årsrapport 2023.

I 2022 er der godkendt 10 nye tilbud og 30 nye plejefamilier.

¹⁷ LBK nr. 170 af 24/01/2022 § 153

¹⁸ Vejledning om socialtilsyn kapitel 12 pkt. 324

Diagram 10: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier

Som det fremgår af **Diagram 10: Sagsbehandlingstiden ny-godkendte tilbud og plejefamilier**, er en sagsbehandlingstid på 4-6 måneder det mest almindelige for både tilbud og plejefamilier. Sagsbehandlingstiden er på tilbudsområdet er uændret i forhold til 2021. På plejefamilieområdet er sagsbehandlingstiden faldet fra 7-9 måneder til 4-6 måneder.

En ny-godkendelse er en relativt omfattende proces, idet tilbud og plejefamilier skal vurderes efter alle temaer i Kvalitetsmodellen. Der er flere forhold, der betyder relativt lang sagsbehandlingstid. For tilbuddene er det ofte forhold vedrørende økonomi, vedtægter og bestyrelse, der tager lang tid at afklare.

En anden væsentlig grund til, at sagsbehandlingen kan tage lang tid, er, at langt fra alle ansøgere fremsender det materiale, socialtilsynet anmoder om ved ansøgningstidspunktet, og at der ofte går lang tid med at fremskaffe de nødvendige dokumenter, for eksempel oplysninger om tilbuddets eller plejefamiliens økonomi.

Vi har også oplevet, at sagsbehandlingstiden kan være lang på grund af ændringer i plejefamiliernes liv, som de først oplyser om ved tilsynsbesøget. Livsændringerne kan blandt andet omfatte køb af nyt hus, at plejefamilien står over for en større renovering af deres bolig, at plejemor er eller forventer at blive gravid og lignende. I disse tilfælde drøftes det med plejefamilierne om deres nuværende livssituation har den stabilitet, der skal være til stede for at sikre et plejebarn den bedste hjælp og støtte. Der er ligeledes tilfælde, hvor behandlingen af ny-ansøgningen afventer, at plejefamilierne får bragt forskellige forhold i orden, inden den videre proces i godkendelsen kan fortsætte. Det er ofte forhold, som det alene er plejefamilien, der kan påvirke. En ny-ansøgning kan ikke sættes i bero. Det betyder, at der vil være tilbudsansøgninger, der har en meget lang sagsbehandlingstid, som skyldes årsager, der ligger udenfor Socialtilsyn Østs rækkevidde.

Vi anvender en del ressourcer i forhold til plejefamilier og tilbud, der vælger at trække deres ansøgning tilbage. Det er meget forskelligt, hvornår i godkendelsesprocessen ansøgningerne bliver trukket tilbage. Men på plejefamilieområdet ses det, at en stor del af familierne trækker deres ansøgning tilbage før de første kursusdage eller efter første tilsynsbesøg.

I 2022 var der 38 plejefamilier og 5 tilbud, der trak deres ansøgning tilbage. Dette er på niveau med antallet i 2021.

Diagram 11: Antal ansøgninger trukket tilbage fordelt på tidsintervaller

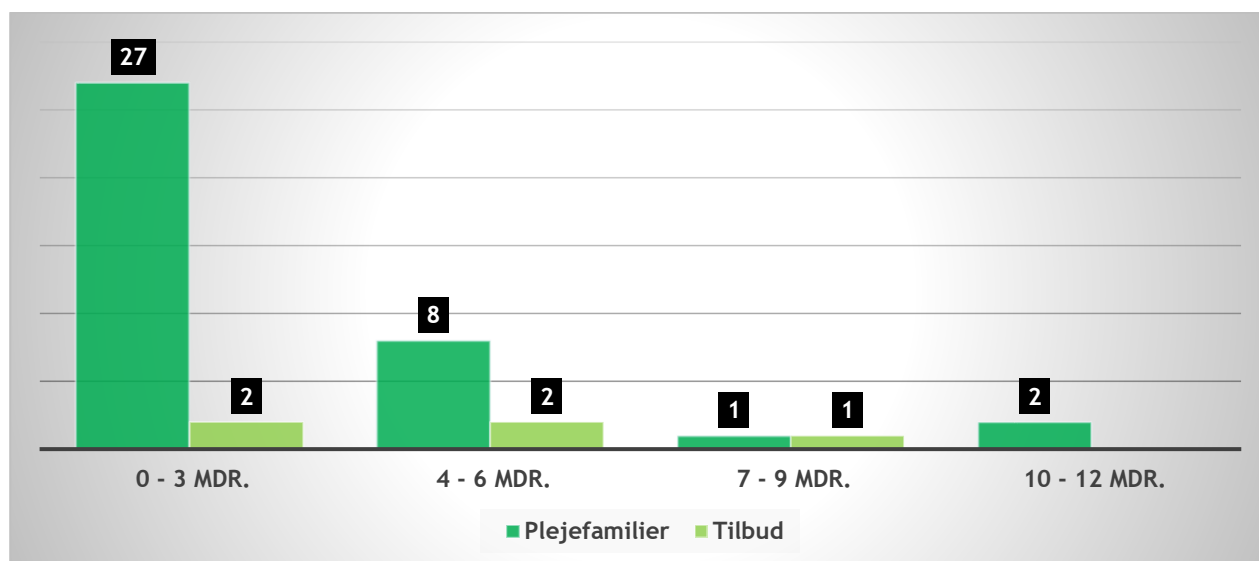

Diagram 11: Antal ansøgninger trukket tilbage fordelt på tidsintervaller viser, at ansøgere på både tilbuds- og plejefamilieområdet typisk trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder. At ansøgerne trækker deres ansøgning tilbage inden for de første 6 måneder af godkendelsesprocessen, kan hænge sammen med, at vi hele tiden har fokus på at vejlede ansøgerne om at trække deres ansøgning tilbage, hvis de ikke er helt klar til at ansøge.

Magtanvendelser

Vi har i løbet af 2022 registreret og vurderet 3.673 modtagne indberetninger om magtanvendelser - 1.951 på børn- og ungeområdet og 1.722 på voksenområdet. Samlet er der en stor stigning i modtagne magtanvendelsesindberetninger på 60 % i forhold til 2021. Alle magtanvendelser er vurderet ud fra den gældende lovgivning. Denne registrering gør det muligt at give en foreløbig vurdering af tilbuddenes kendskab til reglerne om magtanvendelse, og hvordan tilbuddene arbejder med at forebygge magtanvendelser.

Magtanvendelser er et højt prioriteret område for socialtilsynet. Det er en væsentlig opgave for tilsynet at føre tilsyn med om tilbud og plejefamilier anvender og fortolker magtanvendelsesreglerne rigtigt med afsæt i lovgivningen og med børn, unge og borgere rettigheder i fokus. Men magtanvendelsesområdet er også en vigtig markør for tilbud og plejefamiliers kvalitet. Der ses sammenhæng mellem tilbud og plejefamiliers arbejde med magtanvendelser og en række andre temaer i Kvalitetsmodellen - ledelse, kompetencer, inddragelse af borgerne og rettighedsperspektivet - for at nævne nogle få. Der ses ofte udfordringer på mere end et tema, hvis der er udfordringer med et tilbuds anvendelse eller fortolkning af magt eller magtanvendelsesregler.

Magtanvendelser - en markør på kvalitet

En tilsynsmæssig bekymring på magtanvendelsesområdet bliver hurtigt et alvorligt fokus på tilbuddets kvalitet. da der ofte ses udfordringer på andre temaer, når der er problemer vedrørende magtanvendelser.

Der indledes hurtigt en dialog med et tilbud eller en plejefamilie, hvis der ses udfordringer på området. Og i tilfælde hvor der ikke via en dialog kan opnås en tilstrækkelig klarhed eller hensigtsmæssig præcisering af det hændte, vil vi give tilbuddet en tydelig tilkendegivelse af vores forventning, ofte via et opmærksomhedspunkt eller et påbud.

Magtanvendelser i plejefamilier

Der ses en %-vis øgning i antallet af magtanvendelser på plejefamilieområdet, dog stadig et beskedent antal sammenlignet med antallet af plejefamilier. Vi har i de senere år prioriteret en del af vores tilsynsfokus netop på plejebørns rettigheder og magtanvendelser i plejefamilier, hvilket nu kan ses i antallet af magtanvendelsesindberetninger. Vi er glade for udviklingen, da vi vurderer, at det er tegn på øget viden i plejefamilierne og tryghed i forhold til at indberette hændelserne. Vi vurderer dog stadig at der er en vis usikkerhed i feltet. Derfor har vi fortsat fokus på at fastholde vores dialogiske fokus på dette område.

Børne- og ungeområdet

Diagram 12: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2020 - 2022 fordelt på driftsherre - Børneområdet

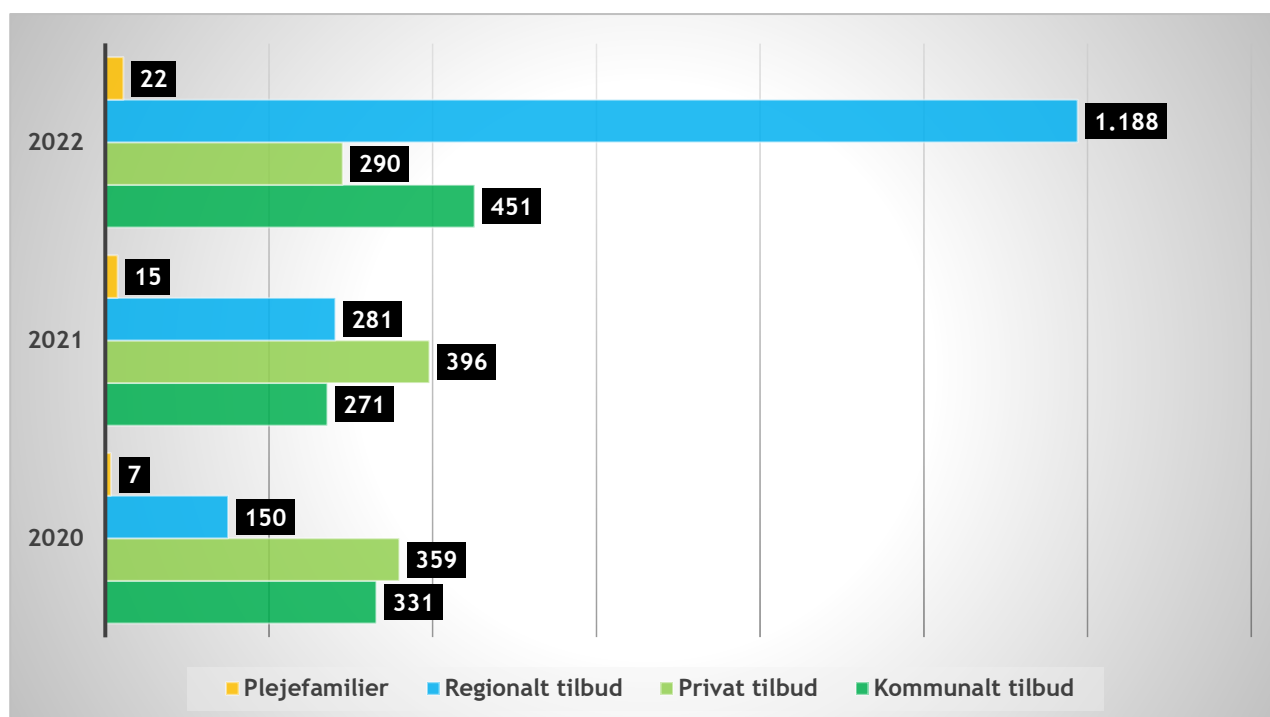

Diagram 12: Samlet antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2020 - 2022 fordelt på driftsherre - Børneområdet viser, at der er en stigning i antal magtanvendelsesindberetninger på 103 % i 2022. Antallet af magtanvendelsesindberetninger stiger på de kommunale tilbud med 66 %, men falder på de private med 27 %. Den største ændring er en meget stor stigning på de regionale tilbud på 323 %. Denne stigning hænger sammen med, at vi har overtaget tilsynsforpligtelsen pr. 1. juli 2022 med de sikrede institutioner, som er en tilbudstype, hvor der er foretages mange magtanvendelser.

Voksenområdet

Diagram 13: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2020 - 2022 fordelt på driftsherre - Voksenområdet

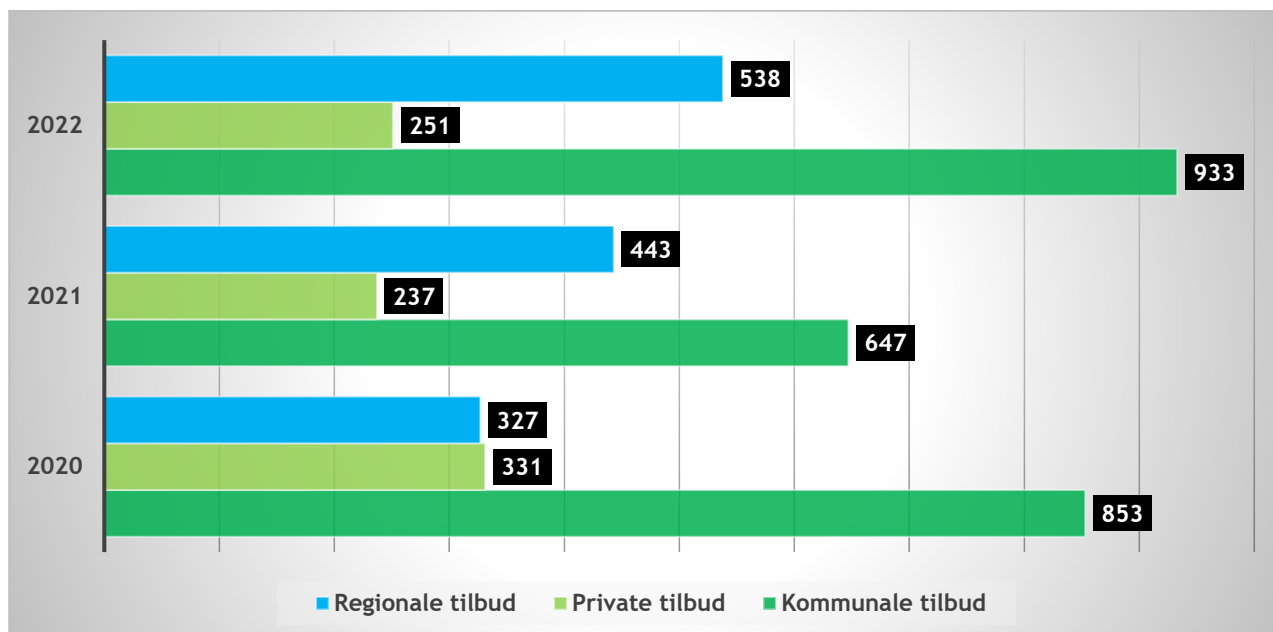

Diagram 13: Antal modtagne magtanvendelsesindberetninger 2020 - 2022 fordelt på driftsherre - Voksenområdet viser, at der er en stigning i antallet af modtagne magtanvendelsesindberetninger på de kommunale tilbud på 44 %, på de private tilbud på 6 % og på de regionale tilbud på 21 %.

Kriterium 6 under tema 4, Sundhed og trivsel, i kvalitetsmodellen omhandler magtanvendelser: "Tilbuddet forebygger magtanvendelser".

Som indikator for, om kriteriet er opfyldt, opstilles indikator 6.a: Tilbuddets pædagogiske indsats understøtter, at magtanvendelser så vidt muligt undgås." og indikator 6.b: "Tilbuddet kan håndtere eventuelle magtanvendelser ved at dokumentere og følge op på disse med henblik på løbende læring og forbedring af indsatsen."

Aktindsigt

Der er to lovgivninger, der giver ret til aktindsigt - offentlighedsloven¹⁹ og forvaltningsloven²⁰.

I 2022 har vi behandlet 106 anmodninger om aktindsigt, hvilket er et fald på 35 % i forhold til 2021.

Tabel 8: Antal behandlede aktindsigtsanmodninger

ANMELDERPROFIL	LOVGRUNDLAG	ANTAL
PART(ER) ELLER PARTSREPRÆSENTANT	Forvaltningsloven	12
PRESSEN	Offentlighedsloven	50
INTERESSEORGANISATIONER OG ANDRE	Offentlighedsloven	27
PÅRØRENDE	Offentlighedsloven	12
KOMMUNER OG ANDRE MYNDIGHEDER	Forvaltningsloven	5
I ALT		106

De modtagne anmodninger viser, at det hyppigst er pressen, der har anmodet om aktindsigt i 2022, hvilket også gjorde sig gældende i 2021. Ved sammenligning af 2021 og 2022 kan vi se, at antallet af anmodninger fra pressen er faldet med 50 %.

Sanktioner og dialogmøder

I lovgivningen er der hjemmel til at udstede sanktioner til tilbud og plejefamilier, der af den ene eller anden årsag ikke lever op til kvaliteten i Kvalitetsmodellen. Der er i lovgivningen givet mulighed for at udstede følgende sanktioner:

- Skærpet tilsyn
- Påbud
- Tilbagekaldelse af godkendelsen
- Vilkår

Skærpet tilsyn

Et skærpet tilsyn²¹ er et tilsyn, hvor der er ekstra fokus på det enkelte tilbud eller plejefamilie, som er afstedkommet efter, at et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse har været gennemført. Det skærpede tilsyn kan være anvendt, hvis der har været bekymringer i forhold til tilbuddets kvalitet, som der skal rettes op på.

Ved et skærpet tilsyn kan der pålægges tilbuddet eller plejefamilien et eller flere påbud²², hvis overholdelse er en betingelse for forsat godkendelse.

At være underlagt skærpet tilsyn er en afgørelse der kan træffes for en periode på op til seks måneder ad gangen.

¹⁹ LBK nr. 145 af 24/02/2020 jf. §§ 7-14

²⁰ LBK nr. 433 af 22/04/2014 jf. §§ 9-18

²¹ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 8, stk. 1

²² LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 8, stk. 2

Tilbud som er underlagt skærpet tilsyn, skal betale en ekstra takst svarende til 10 % af den årlige tilsynstakst pr. påbegyndt måned, som det skærpede tilsyn omfatter²³.

En afgørelse om skærpet tilsyn kan indeholde påbud. Der kan træffes afgørelse om at udstede flere påbud, hvis det vurderes nødvendigt for at sikre, at tilbuddet fortsat opfylder betingelserne for godkendelse.

Påbud

Der kan udstedes påbud²⁴, når der ved et driftsorienteret tilsyn eller re-godkendelse er konstateret forhold, som påkræver handling fra tilbuddets eller plejefamiliens side, hvis socialtilsynet fortsat skal kunne godkende tilbuddet.

Påbuddene beskriver de forhold, som tilbuddet eller plejefamilien skal rette op på, som forudsætning for fortsat at kunne være godkendt, og socialtilsynet skal anføre en frist for opfyldelse af påbuddet. Fristen kan under særlige omstændigheder forlænges efter anmodning fra tilbuddet.

Manglende overholdelse af et påbud kan enten føre til, at tilbuddets godkendelse bringes til ophør, eller at godkendelsen ændres i overensstemmelse med, hvad de faktiske forhold i tilbuddet viser²⁵.

Tilbagekaldte godkendelser

Socialtilsynet kan²⁶ træffe afgørelse om ophør af tilbuddets godkendelse.

Socialtilsynet har mulighed for at bringe en godkendelse til ophør straks²⁷, hvis særlige forhold påkræver dette.

Vilkår

Socialtilsynet træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse som generelt egnet tilbud eller plejefamilie. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke opfylder betingelserne for godkendelse, kan socialtilsynet vælge at fastsætte vilkår for godkendelsen²⁸, hvis opfyldelse er en betingelse for forsat godkendelse. Der skal altid knyttes frister til et vilkår.

Godkendelse med vilkår kan være særligt relevant for nye tilbud og plejefamilier, som ikke har en eksisterende godkendelse.

Vilkårene samt fristen for vilkårenes opfyldelse vil altid fremgå af godkendelsesbrevet.

Det vil også være relevant i forhold til væsentlige ændringer, hvor socialtilsynet kan træffe afgørelse om at fravige en godkendelse eller et vilkår for en bestemt periode.

En afgørelse om vilkår kan godt indeholde flere vilkår og flere temaer. I de afgørelser om vilkår, hvor der er givet flere vilkår, er det ikke ualmindeligt, at vilkårene har forskellige opfyldelsesfrister.

²³ BEK nr. 62 af 19/01/2023 jf. § 25, stk. 1

²⁴ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 8, stk. 2

²⁵ Vejledning om socialtilsyn pkt. 241

²⁶ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 5, stk. 10

²⁷ BEK nr. 62 af 19/01/2023 jf. § 5, stk. 2

²⁸ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 5, stk. 7

Tabel 9: Antal afgørelser om sanktioner

TILBUDSTYPE	SKÆRPET TIL- SYN MED PÅ- BUD	PÅBUD	TILBAGEKAL- DELSE AF GOD- KENDELSEN	VILKÅR
PLEJEFAMILIER				
ALMEN	0	0	2	0
FORSTÆRKET	0	0	2	1
SPECIALISERET	0	0	1	0
TILBUD				
BØRN- OG UNGE	1	0	0	0
VOKSNE	3	2	1	11
KOMBINEREDE BØRN/UNGE OG VOKSEN TILBUD	1	0	0	7
I ALT	5	2	6	19

Antal af afgørelser om skærpet tilsyn indeholdt 21 påbud, antal afgørelse om påbud indeholdt 6 påbud og antal afgørelser om vilkår indeholder 25 vilkår.

Der blev truffet afgørelse om skærpet tilsyn for tre private tilbud og 2 kommunale tilbud. Afgørelser om påbud blev givet til 2 kommunale tilbud. Af de tilbud der fik udstedt vilkår var 16 af dem private, 2 var kommunale og 1 plejefamilie.

Tema i Kvalitetsmodellen

Alle tilbud og plejefamilier har gennemgået en nærmere undersøgelsesproces, og på baggrund heraf har vi truffet afgørelser om sanktionerne.

Tabel 10: Sanktioner fordelt på temaer

TILBUDSTYPE	ORGANISATION OG LEDELSE/FA- MILIESTRUKTUR OG FAMILIE DY- NAMIK	MÅL- GRUPPE, METODER OG RESUL- TATER	KOMPE- TENCER	FYSISKE RAM- MER	SUNDHED OG TRIV- SEL	ØKO- NOMI
PLEJEFAMILIER						
VILKÅR	0	0	1	0	0	0
TILBUD						
SKÆRPET TIL- SYN	5	4	6	0	5	1
PÅBUD	1	2	0	0	2	1
VILKÅR		1	4	20		
I ALT	6	7	11	20	7	2

Tabel 10: Sanktioner fordelt på temaer indeholder ikke tilbagekaldelse af godkendelsen, da årsagen til tilbagekaldelsen altid er, at de ikke længere kan opfylde betingelserne for opretholdelse af deres godkendelse jævnfør Kvalitetsmodellen.

Mødetyper i den dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven

Vi anvender fire typer af møder i vores dialogbaserede tilgang til tilsynsopgaven:

- Vejledningsmøder
- Afklarende dialogmøder
- Dialogmøder om påtænkte afgørelser
- Samarbejds møder

I denne årsrapport vil det kun være afklarende dialogmøder og dialogmøder om påtænkte afgørelser der indgår.

Socialtilsynet skal, inden der træffes afgørelse om en godkendelses ophør, indgå i dialog med tilbuddet²⁹.

Forud for en afgørelse om ophør af en godkendelse skal der have været en forhandling og dialog mellem socialtilsynet og tilbuddet om baggrunden for overvejelserne om ophør af godkendelsen, samt at tilbuddet har fået mulighed for at rette op på de forhold, der ligger til grund herfor. Ophør skal ske med rimelig frist, så både tilbuddet og de visitende kommuner har mulighed for at indrette sig på det. Der kan dog også være situationer, hvor godkendelsen fjernes omgående uden forudgående dialog eller forhandling, for eksempel som følge af seksuelle overgreb, såkaldt straks ophør. Det samme gør sig gældende for skærpet tilsyn og påbud, hvor kravet om dialog og forhandling kan tilsidesættes. Afgørelse om skærpet tilsyn eller påbud kan træffes straks, hvis særlige forhold gør dette påkrævet, herunder pludselig opstået begrundet mistanke om strafbare forhold eller akut risiko for borgernes sikkerhed og sundhed

I forhold til dialog i forbindelse med udstedelse af vilkår indgår der ikke noget specifikt i lovgivningen på samme måde som ved ophør, skærpet tilsyn og påbud, men vi vil altid indgå i dialog med tilbuddet eller plejefamilien inden udstedelse af et vilkår.

Afklarende dialogmøder

Afklarende dialogmøder relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring. Formålet kan for eksempel være at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til en konkret bekymring. Bekymringen kan føre til opmærksomhedspunkter eller sanktioner. Et afklarende dialogmøde kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

Dialogmøder om påtænkte afgørelser

Dialogmøder om påtænkte afgørelser relaterer sig til tilbuddets eller plejefamiliens kvalitet og godkendelse på baggrund af en konkret bekymring, der er præciseret i en påtænkt afgørelse. Formålet er at afklare viljen og evnen til at rette op på forhold, der har givet anledning til den påtænkte afgørelse. Et dialogmøde om påtænkt afgørelse kan også omhandle forhold, der kan skabe klarhed vedrørende centrale forhold i tilbuddet eller plejefamilien.

²⁹ BEK nr. 62 af 19/01/2023 jf. § 18, stk. 1

Tabel 11: Dialogmøder fordelt på tilbudstype på tilbudsområdet

TILBUDSTYPE	AKLARENDE DIALOGMØDER	DIALOGMØDER OM PÅTÆNKTE AFGØRELSE
PRIVAT	2	12
KOMMUNALT	3	4
REGIONALT	1	1
I ALT	6	17

På baggrund af det begrænsede antal dialogmøder med plejefamilier, er det alene være dialogmøder afholdt med tilbud, der fremgår af ovenstående **Tabel 11: Dialogmøder fordelt på tilbudstype på tilbudsområdet**.

Forud for 14 af møderne, var der sendt en påtænkt afgørelse. I 12 tilfælde blev den påtænkte afgørelse fastholdt efter dialogmødet helt eller delvist. At der er 2 påtænkte afgørelser, der blev trukket tilbage efter dialogmøderne, anser vi for en succes, da vi har stort fokus på dialogen i alle processerne i vores tilsynsforpligtelse.

Væsentlige ændringer

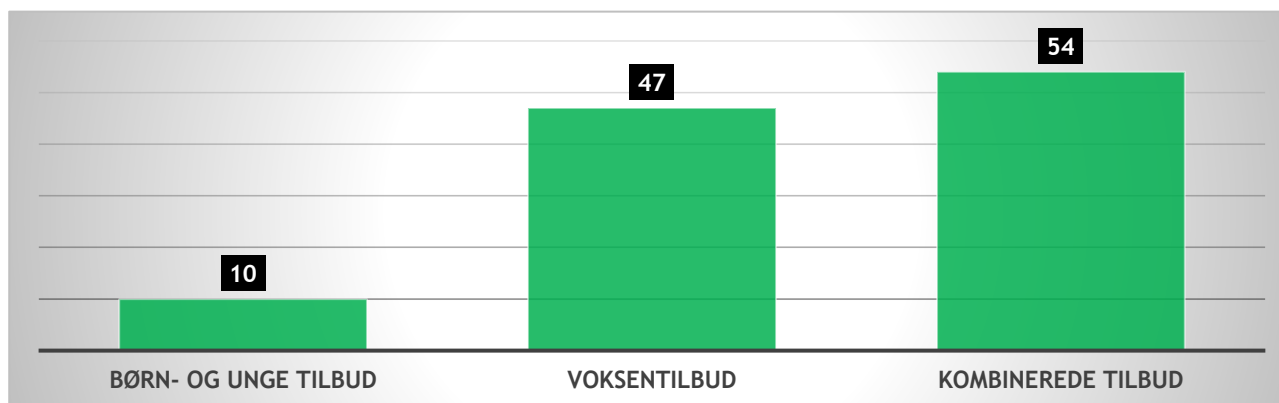
Tilbuddene har oplysningspligt og skal af egen drift give socialtilsynene oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsesgrundlaget³⁰

Socialtilsynene fastsætter en særlig takst for godkendelse af væsentlige ændringer i allerede eksisterende tilbud³¹.

En væsentlig ændring kan blandt andet vedrøre:

- Juridisk grundlag
- Antal pladser
- Målgruppe
- Fysiske rammer

Diagram 14: Antal ansøgninger om væsentlige ændringer på tilbudsområdet

³⁰ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 12, stk. 2, nr. 1

³¹ LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 23, stk. 2 og BEK nr. 62 af 19/01/2023 jf. § 26, stk. 3

Antallet af modtagne ansøgninger om væsentlige ændringer er på niveau med antallet i 2021. Det er hyppigst private tilbud, der ansøger om væsentlige ændringer. I 2022 udgør andelen af ansøgninger fra private tilbud 79.

På plejefamilieområdet gælder ansøgningspligten også, men her er der tale om ændring af godkendelsen og ikke en væsentlig ændring. Der er på plejefamilieområdet modtaget 202 ansøgninger om ændring af godkendelsen, hvilket er en stigning på næsten 7 %.

Ansøgningerne på plejefamilieområdet vedrører hovedsageligt fysiske rammer og antal pladser. På tilbudsområdet vedrører ansøgningerne primært målgrupper og antal pladser.

Dispensationer

Sociale tilbud og plejefamilier kan ansøge om en dispensation³², når det drejer sig om en ændring, der alene er tidsbegrænset.

En afgørelse om fravigelse af godkendelse vil således have karakter af en midlertidig ændring af godkendelsen, hvor imod en væsentlig ændring, som medfører en ny godkendelse, vil have karakter af en permanent ændring af godkendelsen.

Det er ikke en forudsætning for at vi kan træffe afgørelse om dispensation, at der skal søges om en væsentlig ændring.

Der kan klages til Ankestyrelsen, hvis vi har givet afslag på anmodning om dispensation. I 2022 har vi givet 84 dispensationer - 13 på plejefamilieområdet og 71 på tilbudsområdet. Alle dispensationerne er konkret behandlet efter modtagelse af anmodning fra tilbuddet eller plejefamilie om, at tilbuddet eller plejefamiliens godkendelse eller meddelte vilkår for godkendelse, ønskes fraveget på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode. Vi har i vurderingen af disse anmodninger om dispensation forholdt os til sagens konkrete omstændigheder, herunder behovet for at løse en akut opstået situation, samt tilbuddets eller plejefamiliens opfyldelse af betingelserne for fortsat godkendelse. En imødekommelse af anmodningen er betinget af, at tilbuddet har den nødvendige kvalitet.

Der er ikke meddelt afslag på en endelig modtaget anmodning om dispensation. Der er således givet medhold i alle sagerne.

Dispensationernes har forholdsvis ligeligt fordelt sig inden for områderne pladsantal, målgruppe, fysiske rammer og alder. Der er givet enkelte dispensationer inden for kategorien "andet".

Dispensationerne varer i udgangspunktet i en periode på under en måned til op til seks måneder, men der ses også dispensationer på over seks måneder.

Klagesager

Tilbud, BPA-virksomheder³³ og plejefamilier har, hvis de ikke er enige i en afgørelse truffet af socialtilsynet, mulighed for at klage over afgørelsen til Ankestyrelsen. Klagen

³² LBK nr. 1109 af 01/07/2022 jf. § 5, stk. 8

³³ LBK nr. 170 af 24/01/2022 § 95 og 96

skal indgives til socialtilsynet, der så genvurderer sagen. Hvis afgørelsen helt eller delvist fastholdes, sender socialtilsynet klagen og sagens øvrige materiale til Ankestyrelsen til deres behandling. Klagen skal indgives til socialtilsynet senest fire uger efter, at parten har modtaget afgørelsen.

Vi har i 2022 modtaget i alt seks klager over afgørelser truffet af os. Klagerne fordeler sig med fire på plejefamilieområdet, en på tilbudsområdet og en vedrørende BPA. Ankestyrelsen har inden udgangen af 2022 truffet afgørelse i to af klagerne modtaget i 2022.

Ankestyrelsen har i løbet af 2022 truffet afgørelse i otte klagesager omhandlende afgørelser fra os. Heraf vedrører de fem afgørelser tilbudsområdet, mens de sidste tre omhandler plejefamilieområdet. I de syv af sagerne er afgørelsen stadfæstet, mens der en sag på tilbudsområdet der er hjemvist til fornyet behandling. Den ene sag vedrører en afgørelse truffet i 2020, fem sager omhandler afgørelser truffet i 2021 og to sager vedrører afgørelser truffet i 2022.

Vi har ved udgangen af 2022 fire sager, som afventer behandling i Ankestyrelsen. Disse sager er klager over afgørelser truffet i 2022, og omhandler tre sager på plejefamilieområdet og en på Tilbudsområdet.

Tilkøb

I henhold til lov om socialtilsyn er hovedparten af de generelle faglige, driftsmæssige tilsyn henlagt til socialtilsynene. Vi har herudover valgt at tilbyde kommuner muligheden for at tilkøbe nogle af de tilsyn, som ikke er skrevet ind i lov om socialtilsyn. Opgaverne omhandler følgende:

- Tilsyn med beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene jævnfør servicelovens³⁴ §§ 103 og 104.
- Ny-godkendelse af beskyttet beskæftigelse og/eller aktivitets- og samværstilbud, jævnfør servicelovens §§ 103 og 104, som ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.
- Tilsyn med leverandører af ydelse jævnfør servicelovens § 85, som ikke er en del af et andet tilbud, og som derfor ikke er omfattet af tilsynsforpligtelsen fra socialtilsynene.
- Tilsyn med friplejeboliger jævnfør servicelovens § 151a.

Vi bestræber os på ikke kun at kontrollere, men også at være i en god dialog med enheder og repræsentanter for de rekvirerende kommuner. Målet er, at vores afrapporteringer ikke alene giver billeder af, hvad der fungerer godt og mindre godt, men også kan anvendes som inspiration til ny faglig udvikling.

Andre tilsyn eller vurderingsopgaver

Vi har indgået en aftale om tilsyn hvert andet år med de fem Julemærkehjem drevet af Julemærkefonden, der har beliggenhed i hele Danmark. En tilsynsopgave, hvor Julemærkehjemmene udvælger fokusområder for tilsynet.

³⁴ LBK nr. 170 af 24/01/2022

Vores tilsyn og afrapporteringer tager udgangspunkt i Social- og Boligstyrelsens Kvalitetsmodel, hvor vores afrapporteringer løbende udvikles og justeres.

Der har i 2022 været samarbejdet med syv kommuner om ca. 14 tilsyn samt tilsyn på de fem Julemærkehjem.

Hvad er tankerne i 2023

Vi ønsker fortsat at udvikle på tilkøbsopgaverne, hvor vi løbende vil indgå i dialog vedrørende mere individuelle og specifikke tilkøbsopgaver, som ikke står beskrevet i vores tilkøbskatalog. Dette kan både omhandle tilsyn og undervisning.

Vi har i slutningen af 2022 igangsat en strategi med henblik på at udvikle vores tilkøbskatalog med nye tilkøbsopgaver.

Formidling, undervisning m.m.

Vi udbyder egne temadage og kurser som tilkøbsydelse, men løser også formidlingsopgaver på opfordring. Det handler om juridiske og fagspecifikke temaer og kurser, der vurderes at have interesse og relevans for kommuner, tilbud, plejefamilier og relevante organisationer. Eksempler på aktiviteterne i 2022:

- Grundkursus for netværksplejefamilier (fire dage)
- Kursus om magtanvendelse (voksne) og lov om voksenansvar (børn og unge)
- Disse kurser er ofte på opfordring fra konkrete tilbud eller kommuner, både i eget tilsynsområde og i mindre omfang også i resten af Danmark.
- Kursus om sociale medier og digitale platforme.

BILAG 2: SOCIALTILSYN ØSTS ØKONOMI

Budget og regnskab 2022

I **Tabel 12: Budget 2022 og regnskab 2022, 1.000 kroner** fremgår budget og regnskab 2022 for Socialtilsyn Øst.

Tabel 12: Budget 2022 og regnskab 2022, 1.000 kroner

	BUDGET 2022	REGNSKAB 2022	FORSKEL
DIREKTE UDGIFTER (EKSKLUSIVT TILKØB)	44.902	43.043	-1.859
INDIREKTE UDGIFTER, OVERHEAD MED MERE.	2.568	2.535	-33
INDREGNET OVERSKUD FRA TIDLIGERE ÅR	-2.638	-2.642	-4
UDGIFTER I ALT	44.833	42.936	-1.897
INDTÆGTER FRA OBJEKTIV FINANSIERING	-23.295	-23.295	0
INDTÆGTER FRA TILSYNSTAKSTER (EKSKLUSIVT TILKØB)	-21.538	-21.753	-215
INDTÆGTER I ALT	-44.833	-45.048	-215
NETTO (+ = MERFORBRUG)	0	-2.112	-2.112

Takster

Tabel 13: Antal af tilbud omfattet af tilsyn af Socialtilsyn Øst

TRADITIONELLE TILBUDSTYPER	FORUDSAT I BUDGET 2022	FAKTISK ANTAL I 2022
PLEJEFAMILIER	1.087	1.041
TILBUD PÅ BØRNEOMRÅDET	102	98
TILBUD PÅ VOKSENOMRÅDET	287	260
I ALT	1.476	1.399

Note: Antallet af faktiske tilbud er eksklusivt tilbud/plejefamilier, der var under ny-godkendelse i 2022. De kombinerede tilbud indgår i antallet på børne- og voksenområdet.

Tabel 14: Takster i kroner (løbende priser)

TAKSTKATEGORI	2020	2021	2022
0 – 7	34.373	34.939	35.630
8 – 24	41.247	41.927	42.756
25 – 49	68.745	69.879	71.260
>50	103.118	104.818	106.890
NY-GODKENDELSER			
0 – 7	35.310	37.485	38.351
8 – 24	42.372	44.982	46.021
25 – 49	70.619	74.970	76.702
>50	105.929	112.455	115.053
VÆSENTLIG ÆNDRING AF EKSISTERENDE GODKENDELSE			
0 – 7	7.902	8.604	8.781

8 – 24	9.482	10.324	10.537
25 – 49	15.804	17.207	17.562
>50	23.706	25.811	26.343
SKÆRPET TILSYN			
0 – 7	3.437	3.494	3.563
8 – 24	4.125	4.193	4.276
25 – 49	6.875	6.988	7.126
>50	10.312	10.482	10.689
BPA			
GODKENDELSE	22.215	21.082	22.456
DRIFTSORIENTERET TILSYN	8.022	7.613	8.109

BILAG 3: FORMÅLET MED SOCIALTILSYNENE

Formålet³⁵ med lov om socialtilsyn er at sikre, at borgerne får en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og privat tilbud efter serviceloven

Reformens overordnede mål om at sikre større kvalitet i de sociale tilbud og plejefamilier opleves fortsat af Socialtilsyn Øst som værende i en positiv udvikling.

Gennem en systematisk tilsynsproces skabes der muligheder for, at der opsamles den nødvendige viden og erfaring, så kvaliteten kan udvikles i de sociale tilbud og herigenom øge effekten af indsatsen på det sociale område.

Opsamlingen af den nødvendige erfaring og viden sker via en række afrapporteringer. Der er krav om årsrapporter fra det enkelte tilbud, socialtilsynets årsrapport og Socialstyrelsens auditfunktion.

Socialtilsynets årsrapport skal fungere som en årlig afrapportering til Socialstyrelsens auditfunktion og til sekretariatet for udarbejdelse af rammeaftalerne for regionen om socialtilsynets virke og resultater i forhold til de opgaver og rammer, som er stillet i lov om socialtilsyn. Årsrapporten offentliggøres på socialtilsynets hjemmeside.

Herudover, skal årsrapporterne medvirke til:

- At fungere som centrale oplysninger til Socialstyrelsens auditfunktion og samtidig muliggøre sammenligning på tværs af de fem socialtilsyn.
- At kunne fungere som input til de regionale drøftelser i forhold til rammeaftalerne.
- At kunne anvendes som ledelsesinformation internt i de enkelte socialtilsyn.
- At øvrige interessenter får mulighed for at følge socialtilsynets arbejde.

Baggrund og rammer for tilsynet

De fem separate socialtilsyn i Danmark, der har ansvaret for hver deres region, løfter opgaven, som er fastsat i lov om socialtilsyn, er:

- Socialtilsyn Hovedstaden (Frederiksberg Kommune)
- Socialtilsyn Øst (Holbæk Kommune)
- Socialtilsyn Syd (Faaborg-Midtfyn Kommune)
- Socialtilsyn Midt (Silkeborg Kommune)
- Socialtilsyn Nord (Hjørring Kommune)

I oversigten over de fem socialtilsyn ovenfor er det i parentes angivet, hvilken kommune det enkelte socialtilsyn er placeret i. Som det fremgår, er vi placeret i Holbæk Kommune. For at sikre uvildighed fører vi ikke tilsyn med tilbud og plejefamilier i Holbæk Kommune, som i stedet får udført tilsyn af Socialtilsyn Hovedstaden. Vi fører ligeledes tilsyn med sociale tilbud og plejefamilier i en af de andre tilsynskommuner, Hjørring Kommune.

De fem socialtilsyns tilsynsopgaver drejer sig om det driftsrettede tilsyn på følgende typer af tilbud:

³⁵ <https://sbst.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-auditfunktion/lovgivning-for-socialtilsyn-1>

- Plejefamilier og kommunale plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1 - 3, i serviceloven³⁶.
- Opholdssteder og døgninstitutioner for børn og unge efter § 66, stk. 1, nr. 5 - 8 i serviceloven.
- Botilbud til voksne efter §§ 107-110 i serviceloven. Disse omfatter herberger og krisecentre samt midlertidige og længerevarende botilbud til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.
- Alkohol- og misbrugsbehandlingstilbud efter § 101 og 101a i serviceloven og § 141 i sundhedsloven³⁷.
- Borgerstyret personlig assistance (BPA) efter §§ 95 og 96 i serviceloven.

Socialtilsynene fører også tilsyn, hvor der ydes støtte efter blandt andet servicelovens § 85 til borgere, der bor i plejeboliger eller lignende boformer. I forhold til hvorvidt botilbudslignende botilbud med støtte efter § 85 er omfattet af lov om socialtilsyn lægges der vægt på³⁸. Socialtilsynene skal i disse tilfælde træffe afgørelse om, hvorvidt det konkrete tilbud er omfattet af tilsynet.

En af socialtilsynets primære funktioner er at godkende sociale tilbud og plejefamilier. Det betyder, at nye sociale tilbud og plejefamilier, offentlige såvel som private, skal godkendes af et socialtilsyn, før tilbuddet må tages i brug, og der må visiteres borgere til tilbuddet.

Socialtilsynet skal også godkende væsentlige ændringer i forhold til, hvad tilbuddet hidtil har været godkendt til. Disse ændringer kan for eksempel være udvidelse med flere pladser, nye målgrupper eller fysiske rammer.

Socialtilsynene har kompetence til at træffe afgørelse om, at godkendelser kan fraviges på nærmere bestemte betingelser eller inden for en nærmere bestemt periode efter anmodning fra tilbuddet eller plejefamilien.

Det er en betingelse for godkendelse af sociale tilbud og plejefamilier at de, efter socialtilsynets samlede vurdering, har den nødvendige kvalitet. Hvis tilbuddet eller plejefamilien ikke har den nødvendige kvalitet, kan socialtilsynet opstille vilkår for godkendelsen af tilbuddet/plejefamilien eller træffe afgørelse om skærpet tilsyn og udstede påbud, som tilbuddet/plejefamilien skal opfylde for, at tilbuddet/plejefamilien fortsat kan være godkendt. I sidste instans kan socialtilsynet tilbagekalde godkendelsen, hvilket medfører at tilbuddet/plejefamilien må lukke.

Socialtilsynene skal i henhold til lov om socialtilsyn og tilhørende bekendtgørelse føre tilsyn og vurdere tilbuddenes kvalitet efter fælles kvalitetsmodeller for både plejefamilier og for de øvrige tilbud.

Tilbuddenes kvalitet vurderes efter følgende temaer:

- Uddannelse og beskæftigelse
- Selvstændighed og relationer

³⁶ LBK nr. 798 af 07/08/2019

³⁷ LBK nr. 903 af 26/08/2019

³⁸ - At tilbuddet leveres i boligformer der ikke er godkendt efter lovens § 2 eller friplejeboliger
 - At der er servicearealer i umiddelbar nærhed
 - Støtten ydes af fast personale
 - I væsentlig grad støtte efter § 85
 - Målgruppen er personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer

- Målgrupper, metoder og resultater
- Sundhed og trivsel
- Familiestruktur og familiedynamik - for plejefamilier
- Organisation og ledelse - for tilbud
- Kompetencer
- Fysiske rammer.

Økonomien vurderes særskilt og er ikke indeholdt i Kvalitetsmodellen. Det økonomiske tilsyn på tilbudsområdet består af en samlet vurdering, derudover skal socialtilsynet tage stilling til om tilbuddet er:

- Økonomisk bæredygtigt.
- Giver tilbuddets økonomi mulighed for den fornødne kvalitet i forhold til prisen og målgruppen.
- Om der er gennemsigthed med tilbuddets økonomi.

På plejefamilieområdet består det økonomiske tilsyn alene af socialtilsynets samlede vurdering af plejefamiliens økonomi i forhold til at sikre et plejebarn en tryk og stabil anbringelse.

Inden for hvert tema er der en række kriterier og indikatorer, som socialtilsynet skal vurdere tilbud og plejefamilier efter. Kvalitetsmodellerne skal sikre, at der bliver ført et ensartet og systematisk tilsyn, hvor tilbuddene og plejefamilierne bliver vurderet³⁹ ud fra de væsentligste parametre for kvalitet. Kvalitetsmodellerne kan læses i deres fulde længde i bekendtgørelse om socialtilsyn⁴⁰.

Mission

Vores mission er, i henhold til den gældende tilsynspolitik, der er fælles for alle fem socialtilsyn:

- At kontrollere at borgerne gives en indsats, der er i overensstemmelse med formålet med offentlige og private tilbud og plejefamilier efter serviceloven.
- At der ikke foregår misbrug af offentlige midler på stedet.
- At bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde.
- At sikre professionalisme, uvildighed og systematik i tilsynsarbejdet via et fagligt kompetent tilsyn.

Vores mission har dermed både et kontrol-, kvalitetssikrings- og kvalitetsudviklingsperspektiv.

Hvis missionen skal indfries, forudsætter det en udstrakt grad af dialog mellem socialtilsynene og de forskellige samarbejdspartnere, sociale tilbud og plejefamilier. For at indfri målsætningen har Socialtilsyn Øst i 2021 blandt andet afholdt kommunemøder, hvor vores ledelse har holdt møder med alle de kommuner, vi har tilsynsforpligtelsen med i region Sjælland samt Hjørring Kommune. Derudover har vi afholdt informationsmøder for samarbejdspartnere, herunder for sociale tilbud og plejefamilier samt samarbejds-møder med relevante interesseorganisationer.

³⁹ - **Samlet vurdering af om tilbuddet kan godkendes:** Jf. Lov om socialtilsyn §§ 6 og 12 - 18 samt relateret lovgivning
 - **Kvalitetsvurdering:** Temaer jf. Lov om socialtilsyn § 6
 - **Kvalitetsbedømmelse:** Kriterier og indikatorer jf. kvalitetsmodellerne

⁴⁰ BEK nr. 617 af 03/05/2020